

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

IDUN

ILLUSTRERAD TIDNING
GRUNDLAGD AF
FÖR KVINNAN OCH HEMMET
FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 25 FEBRUARI 1912.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE:
JOHAN NORDLING.BITR. REDAKTÖR: ERNST HOGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WAGNER.

Agnes Branting

AGNES BRANTINGS tidiga ungdom sammanföll med det textila uppvaknandet, och hon gled in i och fick sin del af nydaningsarbetet, så enkelt och naturligt som det endast kan ske, när man utvaldes till sin kallelse vid födelsen.

Sina tidigaste år tillbragte hon i Värmland, sin födelsebygd, blef faderlös redan vid 8 år och följde då sin mor och syskon till

Temtio

år

Skara, där hon fick sin skoluppföstran. Man tänker sig gärna hennes skolflickrum som ett litet barn-Licium, där broderier komponerades och utfördes och en ofantlig verksamhet bedrefs med nålen, ty redan som liten flicka måste Agnes Branting sy lika visst som hon måste andas. Konstskicklighet i sömnad var genom mor och mormor tradition i släkten, därför fick flickan hjälp och ledning och material för att förvandla sina idéer till verklighet.

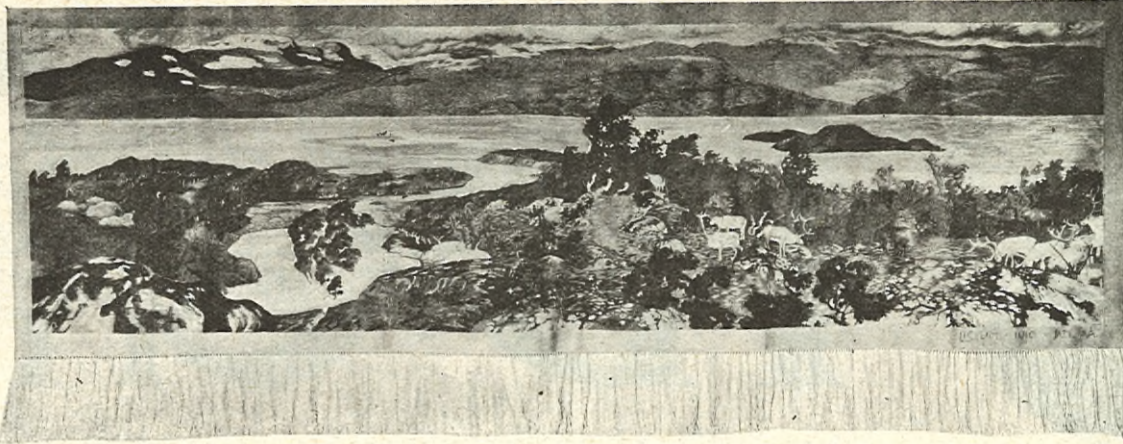

Tekniska skolan i Stockholm var det nästa steget i utvecklingen, och Agnes Branting var där den första, som ägnade textilkonsten specialstudium. Det var därför inte så många att välja på, när Handarbetets vänner önskade en ung kraft för sin ateljé, och så kom Agnes Branting dit i början på 80-talet. Att den nya kraften förstod att göra

sig gällande framgår däraf att hon år 1891 blef direktör för Handarbetets vänner ehuru en af de yngsta bland de där anställda damerna. Till år 1904 ledde Agnes Branting etablissementet, och det var under denna tid hon gjorde sig känd som en af våra dugligaste krafter inom sitt fack. På hösten 1904 startade hon tillsammans med fru Mimmi Börjeson en egen textilateljé, Licism. De två kompanjonerna började med fyra tomma händer och en beställning, nu efter 8 år ha de händerna fulla åtminstone af arbete. Särskildt har Licism tagits i anspråk i och för förfärdigandet af heraldiska och kyrkliga arbeten. Många af de fanor och standar, som samla våra skytte- och sångar- och andra förbund ha utgått från Licismens ateljé, likaså kvinnornas rösträttsstandar som invigdes vid världskongressen i somras. Vid ett besök nyligen kunde man få se St. Eriks hvita standar under arbete samt ett antependium till en landskyrka med violetta rosor på guldbotten.

Fem väfverskor äro dessutom sysselsatta med en väldig gobeläng, beställd till Hamburgs museum efter kartong af Helmer Osslund. Det är Torneträsk blåa vatten omkransadt af snöfjäll och med renar befände vid stranden, där träden stå i sina blodigaste hösfärger.

Men Licism innesluter icke hela fröken Branting, liksom hon icke är hela Licism. Oaktadt arbetet där är mycket kräfvande tar det icke alla hennes krafter. Sedan år 1908 är hon sekreterare i föreningen Pietas, och i denna egenskap öfvervakar hon tillsammans med de öfriga styrelsemedlemmarna dagligen konserveringsarbetet, som utföres i ett rum i hennes våning samt för dessutom bok

GOBELÄNG EFTER EN KARTONG AF HELMER OSSLUND.

öfver alla de gamla textila dyrbarheter, som komma till föreningens granskning. Och i år har hon börjat en föreläsningkurs i konsthistoria och textil konsthistoria vid Lundinska slöjdseminariet. Men det är icke slut därmed. Hon ägnar sina lediga kvällar åt ett fackligt skriftställarskap, som syftar till att göra våra textila klenoder kända af konstförståndiga öfver hela världen, på samma sätt som land med rikare resurser redan gjort med sina. I dagarna har just på Norstedt & Söners förlag utkommit ett sådant praktverk, afsedt för museibibliotek i in- och utlandet: "Das goldene Gewand der Königin Margareta in der Domkirche zu Upsala." Denna praktklädning i guldsöm på siden lär vara den äldsta bevarade medeltida kvinnodräkt i världen och har förutom sitt historiska såsom tillhörande unionsdrottningen äfven ett allmänt textilhistoriskt värde. Fröken Branting planerar nu ett nytt verk af större omfång, hvars titel blir "Lithurgische Gewände in Schweden."

Bättre än alla försäkringar torde denna korta redogörelse ge en föreställning om vidden och betydelsen af det livsverk Agnes Branting har bakom sig och vittnar tvärt emot hennes ungdomliga personlighet om de uppnådda femtio åren. Om hennes vänner icke haft något annat att gå efter än hennes utseende, skulle det nog ha lyckats fröken Branting hvad hon så gärna ville, nämligen att hemlighålla femtioårsdagen. Det hvilat nämligen något mycket ungt öfver Agnes Branting, trots hennes år, hennes stränga arbete och upprepade sjukdomsfall, som hvarje gång fört henne fram till dödens port. Och återigen bevisar sig det gamla påståendet

som sanning att det är den brinnande anden, kärleken till lifvet, till arbetet, som håller uppe kroppen och håller den ung.

Kärleken till arbetet! Fröken Branting påstår att folk af hennes fack äro särskildt lyckligt lottade, emedan ingen ger sig in på textilkonstens område, som icke älskar yrket, och man därför får arbeta med kamra-

ter, som ha samma kärlek som en själf. Som bevis omtalar hon Licism, där alla känna sig som medlemmar af samma familj, och hvar och en sätter sin stolthet i att utföra sin del af arbetet så väl som möjligt till gagn för den konstnärliga helhetsverkan.

Men det är inte blott yrkesstoltheten att lämna från sig ett fullgodt arbete, som besjälar fröken Branting. Hennes blick når längre, hon förstår att sätta in textilkonsten på dess plats i arbetet för folkets uppfostran till skönhetsglädje.

"Folk skall komma därefter att de icke längre kunna göra fula saker," detta är hennes program, på hvars förverkligande hon tror och arbetar. "Vi måste lära människor att se, att förstå att äfven enkelheten har sitt skönhetsvärde, ja, är ett skönhetsvärde i och för sig."

Det är särskildt hemslöjdens stora utveckling, som gör fröken Branting så optimistisk. Hon förklarar det vara utan motstycke i något annat land att folket så öfver allt kunna väckas till intresse för den bortdöende slöjden. "Äfven om vi icke kunna göra något, som går upp mot vissa specialiteter i andra land, t. ex. Italiens spears, så öfva vi i gengäld så många olika arter af hemslöjd och kunna faktiskt konkurrera med fabriksindustrien. Det är detta som äfven utlänningar finna så beundransvärdt hos oss."

Emellertid — äfven den mest optimistiske måste medge att man trots allt ännu står vid början af arbetet. Där är stora uppgifter att fylla, och vi kunna nu inför femtioårsdagen endast önska fröken Branting att hon måtte få behålla kraft och hälsa att utföra så stor del däraf som hon själf har vilja och entusiasm till att ta på sin lott. E. W.

"S:T ERIKS" FANA UNDER ARBETE.

DEN OSSLUNDSCA GOBELÄNGEN UNDER ARBETE.

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:	Praktupplagan:
Helt år Kr. 6.50	Helt år Kr. 8.—
Halft år > 3.50	Halft år > 4.25
Kvartal > 1.75	Kvartal > 2.25
Lösn:r > 0.12	Lösn:r > 0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Mästersamuelsg. 45.

Redaktionen: Riks 16 48. Allm. 98 08.	Expeditionen: Riks 16 48. A. 61 47.
Kl. 10—4.	Kl. 9—6.
Red. Nordling: Riks 88 80. A. 4 02.	Annonskontoret: Riks 16 48. A. 61 47.
Kl. 11—1.	Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1.	Riks 88 59. Allm. 48 04.

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	Utländska annonser
25 öre efter text.	debiteras 50 öre med
80 öre å textside.	20 % förhöjning & sär-
20 % förhöjning å särskild begärd plats.	skild begärd plats.

Iduns Jubileum-Artiklar

ORON FÖR EN FIENTLIG MAKTS angrepp på Sverige har framkallat en rörelse inom nationen, som till fullo vederlägger påståendet att svenskarne skulle sakna försvarsvilja. Det är också under påverkan af denna stämning en af våra kända och f. ö. mycket beresta författare, Mari Mihi, alias borgmästaren

Gustaf Lindqvist i Mariefred, skrivit nedanstående tankvärda uppsats som bidrag till vår serie jubileumsartiklar. Det sunna betraktelsesättet och den lidelsefria tonen göra att läsaren, hvilket parti han än må bekänna sig till, ej torde undgå att lifligt beröras af författarens meningar.

ASARINNA AF IDUNI

Man har älskvärdt bedt mig skriva något med anledning af Iduns 25-årsjubileum. Och jag väljer då det, som synes mig närmast till hands.

Med din tillåtelse börja vi då att språka utan några ceremonier.

Politiken ligger i luften i dag mera än någonsin. Det är ett tråkigt och frassligt ämne. Men för att något så när följa med vår tid, ha vi ändå inte kunnat underlåta att läsa Sundbärgs karaktäristik öfver vår nation och Hedsins varningsord om vår själfständighet. Och den sista boken komma vi bäst ihåg, efter som den är nyast. Den där otäckt åskådliga bilden — brutal såsom en af Verestsjagins krigsmålningar — om den ryska invasionen i Stockholm har skrämt upp mången till den grad, att de ha svårt att somna om kvällarna. Och man har verkligen funderat på att bidra till pansarbåten. Inte med basar och boston, som vanligt, utan denna gång rent af göra en uppoffring, med kallt blod skänka en summa så stor, att det svider i den största såväl som den minsta kassa. — Har du hört, att det hände häromdagen i en familj, att en tjänare bad att få skänka sin skurhjälps åt försvaret och skura golfven själf? Stackars människa, hon hade inte annat att gifva än sina händers arbete och sina armars kraft! — Hvad ha vi mer att ge!

Ja, väpnadt försvar är kostsamt, men jag tror att det lönar sig. En gång var jag lifligt tilltalad af det Wicksellska kulturförsvaret, hvilket ställer sig billigare. Och jag reste öfver till Finland för att studera dess verkningar. Jag fann det mera tillfalande att dö i öppen strid i solskenet än att försvara sig kulturellt. Men andra bibringas måhända en afvikande uppfattning. Jag kan inte råda till bättre än att studera frågan på platsen.

Nu uppger det, att vi inte kunna försvara oss, att vi äro för fåtaliga att bjuda öfvermakten spetsen. Jag vill inte ingå på denna fråga, ty där äro inte ens fackmännen eniga. Men tänk dig, att din make, din bror, din son skulle vandra nattetid en lång väg i en osäker trakt, i en nejd, där det vimlade af drifvare. Innan han går ut i mörkret, beväpnar han sig med en bastant påk.

— Nej, låt bli det där, säger du, ty de äro i alla fall så talrika, att du ändå inte kan försvara dig, om du anfaller.

För min del tror jag knappast att du skulle säga så. —

Jag nämnde, att det påstås att vi äro för fåtaliga att upptaga kampen. Men massorna äro kanske ändå inte allt, fast det låter hädiskt att säga det. En ensam man kan upp väga tusenden.

FRID PÅ JORDEN.

Då kung Georg af England kröntes, red en sådan ensam man bredvid hans galavagn. Fyrahundra miljoner själar lyda under härskaren i Buckingham Palace. Men jag tror att han gärna skulle afstå en fjärdedel af dem för att få behålla denne. Ty det är han som ställer allting till rätta i det omätliga väldet. Han är en kvast som sopar rent, ett levande svärd, hvars bana lyser som en blodröd strimma. Och han heter Herbert Horatio Kitchener.

En förfärligt lång, smärt och vig människa med oerhörda krafter till kropp och själ. Han har stora glasklara blå ögon och vackert röda kinder och långa, svängda mustascher. Och han skrattar alltid. Han har aldrig lett och talar föga, men han skrattar evigt. Ett skratt nästan som då man krossar porslin.

Först tycker man att han ser ut som en riktigt grann poliskonstapel, men sedan blir man beklämd och tänker, att om en stor, praktfull kungstiger kunde förvandlas till människa, skulle han bestämdt se ut så.

I "Från pol till pol" ha vi läst huru han på åttiotalet krossade mahdisterna och hämnades Gordon. Men detta var bara början, de första stegen på en svindlande bana. Tretton år senare sträckte han Mahdin själf till marken.

När gamle Roberts, den ärekrönte ädle hjälten, inte såg någon möjlighet att kväsa boerna med det krigssätt han var van vid, då sände man bud på Kitchener. Kitchener kom och Döden kom. Han höjde handen och slog. Och där han gått fram, där reste man sig aldrig mer till motstånd. När upprorsrörelsen började i Indien, uppbjöd man förgäfvets alla medel att bilägga den. Så kom Kitchener. Han red genom provinsen, där man predikat revolution mot England. Stum och skratande red han fram. Mumlet dog bort, kinder bleknade och händer skälfde. Det blef lugnt och stilla. För ett år sedan sände Eldon Gorst, Englands fullmäktige i Egypten, till sin regering en mycket nedslående rapport om tillståndet i landet. Han hade gjort hvad han kunnat för att uppehålla Englands prestige, men han var inte det svåra värfvet vuxen, och han arbetade tills han dog. Vid Downing Street insåg man att det stod illa

till i faraonernas gamla land. Man kallade på honom, som ställer allting till rätta. Kitchener kom. Och nu går allt sin gilla gång.

Kitchener jäfvar det fege talet om den ensammes hjälplöshet, om fåtalets underlägsenhet.

Men vi talade ju om politik. Vi tycka att det nästan blifvit en samvetssak att bilda oss en uppfattning om ställningen därute i världen och om krigsutsikterna.

Vända vi oss nu till sakkunnige om upplysningar i detta vanskliga ämne, få vi veta att det existerar två olika stormaktsförbund, hvardera omfattande tre stater, trippelliansen Tyskland, Österrike, Italien och trippellententen England, Frankrike, Ryssland. Så långt är det inte svårt att hålla i minnet. Men sedan blir det kinkigare. Samma sakkunnige uppge med bestämdhet, att England satt i gång med kriget i Tripolis, för att sålunda antingen ställa Turkiet, som äger Tripolis, i harnesk mot Tyskland, med hvilket det är förbundet, eller också på detta sätt tvinga Italien ur trippelliansen, hvarigenom Tyskland sålunda i hvilket fall som helst skulle lida en förlust. Ohyggligt knepiggt uttänkt — eller hur? Man vill göra troligt att kung Edvard skisserat upp planen. Å andra sidan vet man, att tyske rikskanslern besökt italienska regeringen, och vidare att engelske krigsministern i dagarna bespisats både af der Kaiser och hans kansler, ehuru bådas respektive folk äro så ovetliga på hvarandra, att bildade människor skaka på hufvudet. Och till råga på frasslet ha vi den kroniska Marockokonflikten samt det oafbrutna mullrandet i det fjärran Persien, dit vi sändt så många duktiga officerare.

— Nej, detta är alldeles för inkrångladt, menar du. Man vet ju inte alls hvilka som äro vänner eller fiender! — Och vet du att jag tror inte att vi misstaga oss mycket, om vi påstå, att samma uppfattning delas af Europas klarsyntaste statsmän och mest durkdrifna diplomater.

— Men hvarför ska då människorna bråka så förfärligt? utbrister du. De måtte väl kunna hålla sig lugna hvar och en i sitt land och för resten lämna hvarandra i ro. Låt oss alla blifva fredsvänner, låt oss besluta ärlig afväpning, så undgå vi alla möjligheten till krig. Låt det ändligen bli frid på jorden.

Detta är en vacker och värdig tanke. En tanke för kvinnor och för skalder. En frälsande tanke.

I Victor Hugos palats vid Place des Vosges i Paris har jag läst det storartade testamente han lämnade mänskligheten, då han kort före

KLÄDNINGAR

som äro fläckiga eller nedsmutsade kunna genom kemisk tvätt blifva fullt användbara. Priset härför är lågst Kr. 3.— per klädning. Det är dock ej likgiltigt till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri A.-B., Göteborg.

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kople-
och Tryckpapper
samt Kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

sin död med majestätiska bokstäfver präntade:

"Jag representerar ett parti, som ännu icke finnes: Revolutions-Civilisationens. Detta parti skall skapa det tjugonde seklet.

Därur skall framgå Europas, sedan världens förenade stater." —

Låt oss göra denna tanke till vår. Hela världen dignar under militärbördor, bäfvar under fasa för krig. Bort då med detta barbariska, medeltida spöke! Bort för evigt!

Alla Europas stater komma således öfverens att hädanefter och allt framgent lefva i endräkt och sänja, samt att, därest några tvistigheter skulle uppkomma, hänskjuta dem till skiljedomstolen i Haag. Inga halfmesyrer mera! Den väpnade neutraliteten missstro vi af gammalt. Nej, ned med vapnen! Undan med dem!

På våra örlogsskepp, dessa blågrå vidunder, dessa förstörelseredskap, hvilka nu spelat ut sin roll, lasta vi alla våra kanoner, alla gevär och bajonetter, alla sablar och revolverar. Sedan ånga vi ut med dem långt till hafs och sänka dessa en gången lids grymma mordverktyg i det tysta djupet.

Kompassen rundt löper budskapet:

— Våra arsenaler finnas icke mera. De ligga oåtkomliga på tjugu famnars vatten. Vi vilja inte längre draga svärd, utan lefva i sänja. Inga krigskostnader mera, ingen värnplikt. I alla Folkets hus hälsas med utbredda armar "kamraten i vapenrocken" välkommen till faderstjället.

Med hvilket jubel skulle ej en sådan nyhet mottagas. Från Mukden och Sansibar, från Bokhara och Algier skulle telegram inlöpa, fyllda af uttryck af beundran öfver det upphöjda föredöme Europa gifvit världen.

Och under de närmast följande dagarne skulle ytterligare nyheter kablas. Jag förmodar att telegrammen skulle lyda ungefär så här:

Algeciras: Några tusental beväpnade araber hafva landstigit vid Tarifa för att betyga sin tillfredsställelse öfver afväpningen. Trots påstötningar från spanska regeringen visa de ingen benägenhet att draga sig tillbaka.

Port Said: Mahdister hafva besatt Suezkanalen och vägra att släppa igenom några fartyg. Det lär hafva skeff med kedivens goda minne. Han lär ha förklarad att kanalen numera tillhör Egypten, som disponerar den efter behag.

Irkutsk: Ostgående tåget på transsibiriska banan har i närheten af Bajkalsjön mottagits af burjäter, hvilka befriad passagerarne från deras resgods och reviderat postpåsarna. Burjäterna hafva inte alls lämnat någon förklaring öfver sitt tillvägagående.

Paris: Japanska sändebudet har meddelat chefen för firman Rothschild, att japanska staten annullerat sina lån till såväl kapital som ränta.

Konstantinopel: Kalifen har hissad den gröna fanan på Hagia Sofia och Dolma Bagtsche samt predikat det heliga kriget djihad. Tidigt i morse började blodbadet. Alla kristna, judar och armenier dödas utan misskund. Från samtliga islamitiska härskare sändas ambassader till storsultanen. Skiljedomstolen i Haag har aflåtit ett allvarligt hållet telegram, hvilket dock ej besvarats.

Stockholm: Då styrelsen för fredsförbundet "Olivebladet" i går skulle begifva sig från sitt årssammanträde, blefvo de samliga genompryglade af folkmassan. Slutligen kommo dock några f. d. militärer till deras undsättning.

St. Petersburg. Stort falsarium i Ryssland! Det uppges att ryska regeringen för ingen del afväpnat, utan att de skepp, som sänktes i Finska viken och Svarta hafvet, voro gamla utdömda logementsfartyg, hvilka man fyllt med grästen. Svartahafsflottan har styrt mot Dardanellerna och bombarderar Konstantinopel, där blodbadet genast inställts. En miljon man hafva mobiliserats mot Turkiet. — —

Detta endast några telegram ur högen. Lika öfverraskande nyheter skulle inlöpa från Hongkong och Urga, från Delhi och Teheran och Kairo och Tsad.

Allmän afväpning skulle till en början betyda, att inte en centime af de miljarder, som Europa försträckt dessa stater, skulle kunna indrifvas, att deras skuldsedlar blifvit värdelösa, och att vi sålunda rent ut gifvit dem till skänks det drifkapital, som satt dem i stånd att tillägna sig våra moderna tekniska uppfinningar, att sålunda Europa utan ersättning släpat och slitit för att sätta vapen i hand på fienden. Allmän afväpning innebär vidare att ingen europé i Asien eller Afrika ett ögonblick vore säker till lif och lem. Ty det hat man hysar mot oss är outsläckligt. Hafva inte våra härar betvingat deras välden, af-satt deras dynastier, våra köpmän dragit inkomster af deras skördar, våra missionärer gjort anlopp mot deras religion! —

Men vi måtte väl också ha gjort dem åtskilligt godt, invänder du. — På detta vill jag låta den lärde Sjeik Abdul Hagk svara med några ord ur det öppna bref han för ett tiotal år sedan sände Europa:

"Så vet då, du allt eröfrande kristenhet, att inga beräkningar, inga mutor, inga underverk någonsin kan försona oss med er gudaförgätna makt. Vet att blotta åsynen af edra flaggor torterar oss, att edra största välgärningar äro såsom smutsfläckar på vårt samvete. Och tvifla inte på att vår mest brinnande längtan står till den lyckliga dag, då vi skola kunna utplåna det sista spåret af edert förbannade herradöme!"

Har den då gått i stöpet, vår vackra dröm om frid på jorden?

Ånej, invända vi, så lätt släppa vi inte detta. Att begränsa afväpningen till Europa låter sig inte göra. Man måste utrota själfva krigets idé kompassen rundt. Victor Hugo, fjärrskådaren, siade ju också om världens förenade stater. Och det är mot det målet vi måste sträfva.

Det stora verket har för öfrigt redan börjat. Hafva vi inte hört socialisterna sjunga Internationalen, medborgarsången, den höga visan, som förenar alla folk? Ljuder inte fältropet: "Proletärer öfver hela världen, förenen eder!"

Ack, förbrödringen, socialismen, folksammanjämningen har en vida farligare fiende än själfva kapitalet. En fiende, som växer starkare från dag till dag, nationalitetsidén. För oss svenskar är det nästan otänkbart att yfvas öfver vårt eget och föra fram det till fronten. Vi gifva alltid utländingen äran. Men annorstädes, huru mån är man ej om det egna språket, kulturarvet. Hvilken miss- tro mot gränsgrannar och konkurrenter! Hvilken dyrkan af de egna färgerna! Huru ursinnigt hafva ej irländarne kämpat. För förbrödring — nej för isolering, för rätten att gå sina egna vägar. Hvilka språkstrider rasa ej på de tysk-danska, de tysk-polska gränstrakterna, i Östersjöprovinserna, inom dubbelmonarkien! Huru har ej finskan vunnit burskap på svenskans bekostnad, huru har ej det tsjudiska lätet yksi-kaksi-kolme trängt ut det germanska språket, representeradt af dess lösaste kultur, vår egen. Hvarje år bortläggas tusen sinom tusen svenska finnar sina germanska namn och kalla sig för Kallenpojka eller något lika dumt. Och då de komma hit — hit till Sverige — till kongresser och möten äras de högt. Hvar annars vore dylikt tänkbart eller möjligt! —

Gamla hyggliga Sverige, komme det endast an på dig, vore drömmen om det tusenåriga riket lätt realiserad. Men de lifskära folken, de stå inte med öppen famn. Hårdt och hänsynslöst tränga de fram. Först jag och mitt språk, sedan hvem som helst!

Så måste folkförbrödringen stryka på foten för nationalitetsidén. Ty denna är den mäktigaste driften.

Och spänna vi blickarna ut öfver jordglo-ben med dess tusen folk, så ljusna inte ut-siktterna för den eviga fredens utropande. Till vår förfäran finna vi då, att Gud inte skapat alla människor lika, utan gula, svarta, hvita. Inför detta faktum måste den mest besjälade fredsvän sänka hufvudet. Ty han måste fråga sig själf, om inte däraf, genom de främmande rasernas emancipation, måste följa att de förfärligaste strider, som ännu rasat på denna jorden, förestå.

I den låta samfärdsel som i våra dagar äger rum, måste europén ständigt betraktas som herre. Vi kunna inte alls tänka oss gula eller svarta regeringar kommendera en hvit man. Skulle det skrida därhän, då är vår roll utspelad, och vi hafva afstått den ledande platsen åt en annan färg.

Men frågan om ariernas förut själfklara öfvervalde har redan dragits inför rätta. Vi mäktade ännu inte fatta vidden af hvad som hände den 28 maj 1905, då Togo sänkte ryska flottan vid Tsjusima. Men vi veta att på den dagen gick en skälfnung genom Buddhas och Muhammeds miljoner, genom djungel och öken. Man höjde trotsigt hufvudet, mumlande: Hämnad på de hvite!

Mätte östern, då den nästa gång reder sig till strid mot västern, möta en motsländare, lika tapper som ryssen, men mera fruktansvärd än denne. Mätte vår ras alltid äga åtminstone en man, en Kitchener, som kan ställa allting till rätta. Ty detta lefvande svärd betyder mera för friden på jorden än alla fredslifanior.

Detta är lika sorgligt som sant. Och när allt kommer omkring, är det kanske mera sannt än sorgligt. —

För några dagar sedan, efter en ättiofem-årig lefnad, gick en man till hvila, hvilken ständigt var krigare, ehuru han aldrig bar svärd. En Guds stridsman och profet var Père Hyacinthe.

Jag slutar dessa rader med ett citat ur ett af de flammande och lysande tal, i hvilka denna eldsjäl ständigt skall lefva.

"Varen hälsade," utropade han en gång, "heliga öknar, Tartariets stäpper, som efter hvart annat sändt edra renande strömmar österut mot Kina, västerut till Grekland och Ryssland! Kanske gömman I också för oss framtidens hemlighet. Ack, om vi fortfara att glida på denna ödesdigra slutfning, om vi förvilla oss i dekadans och gudlös lära, i materialistisk sed, i uppror mot hvarje auktoritet, som är värd detta namn, i trældom under all revolutionär despotism, om våra efterkommande följa oss nedåt dyn, då, i Tartariets stäpper, sänden också till oss edra i yttersta nöden räddande skaror! Trampen oss under fötterna på edra hästar, krossen oss med edra hjältars vapen och sedan, låten döpa eder till sista återstoden af vår kristna lära, höjen eder liksom forntidens germaner och hunner, och I skolen ha ryckt Europa undan den korruption, hvari sofister och kurtisaner, folktribuner och tyranner nu störta det!"

MARI MIHI.

Hudens vård.
CREME SIMON · PARIS
Enda medel som gör hyn vacker och len utan att irritera huden.

PÄRMAR
till IDUN 1911 och föregående år
tillhandahållas till följande priser: Iduns pärmar, röda med guldtryck kr. 1:50. Iduns romanbibliotek, röda eller gröna 50 öre. Iduns Hjälpreda, röda eller gröna 50 öre.
Kunna erhållas i närmaste bokhandel eller direkt från Iduns expedition, om rekvi-sition och likvid i postansvinnings insändes.

En dalkarl.

UDMUNDS JERKER VAR EN praktkarl till dalmas från Siljans strand, och det vill inte säga litet.

Hela karlen var en bild af styrka och glädje förkroppsligade. Han var precis inte någon skönhet, men han var öfver tre alnar lång och af en rak och reslig växt. Hans hår var rödt och stod som en gloria omkring hufvudet på honom. Men det är inte sant, som det ofta står i romanböcker, att alla rödhåriga se lömska ut. Jerker var bevis på motsatsen. Han såg fastmer ut som ett klart solsken, när han kom. Det lyste upp omkring honom af hans glimrande glädthet, som ständigt tycktes ligga på lur att bryta ut. Ögonen kisade en smula, färdiga till skratt. Mustaschen var förstas också röd och stod ut under den buktiga näsan som en kvast öfver den väldiga munnen, som pryddes af ett par rader präktiga tänder, som sågo ut att kunna bita af hästskosöm. Det syntes på utanskriften, att det var en bjässe med duktig aptit på lifvet.

Oh, så full säger ni. Ja, det kan så tyckas, men om ni möter honom i lefvande lifvet, så kommer ni inte att finna honom anskrämlig. Det finns folk med anletsdrag, som inte äro klassiska, men som eröfra vår sympati ändå, genom att meddela oss något af sin inre harmoni.

Ni skulle ha hört hans skratt. Det var minsann inte något salongsfnitter, utan ett renhårigt och rejält gapskratt, som dock ej blef rått, eftersom det kom från hjärtat, utan kunde smitta den trumpnaste. Det var en explosion och en åska. Taket hotade att lyftas i stugan, och var han ute, så vajade löfven i närmaste träd, när han skrattade ut sin inre glädje.

Naturligtvis var han gift. Han var ju 35 år vid pass. Och naturligtvis hade han lagt vantarna på bygdens vackraste flicka. Jag gratulerar de andra i byn, som skulle velat göra honom bytet stridigt. Det finns näfrätt än i dag på landet. Och de sköna finna sig inte illa däri.

Välsignadt med barn fanns också i stugan. Och välsändet tycktes växa med hvar barn som kom. Hans ägande hemman var från början ej så stort, men han hörde till dem som vidga ut sig. Där fanns t. ex. en granne till honom, som hade mycket mera af denna världens goda och som släpade på sitt sätt, men det tycktes inte hjälpa. Det krympte. Han höll på att ge barnen någon sorts högre uppfostran, och dessa vände i sin tur upp och ned på hemmet och dess gamla ordning. Han måste då och då förvandla sin egendom i pengar. Och hvar bit som han sålde från sig, den kom till Gudmunds Jerker. Ingen må tro, att därunder låg något fuffens eller ocker. Ingenting kan vara oriktigare. Men när den andre behöfde sälja, så hade Jerker alltid en sparad slant. Och så växte egendomen.

Han brukade den naturligtvis själf och ensam, utom vid slättertid och dylik brådska, då han tog någon hjälp.

Men då var det roligt att se på Gudmunds Jerker. Han slog cirklar med lien så väldiga, att han höll på att slå af sina närmastes benpipor. Det blef förstas ett himlade oväsen. Men Jerker bara skrattade och sade: "Geft int I si opp."

Det var för märkvärdigt, att det kunde gå väl jämt. Ty aldrig såg man en ovålnare

karl. Han kom som ett yrväder jämt, och stod någon eller något i vägen, så blåste det omkull. Det gick som sagdt alltid lyckligt, och Jerker skrattade åt hela äfventyret, som om det hade varit den naturligaste sak i världen.

När barnen kläffrade upp på stolar och bord så skulle det aldrig fallit honom in att hjälpa ned dem igen. Kommer aldrig på fråga. Geft int dom si opp! Och lyckligt gick det. Jag minns med häpnad en gång, när vi inne i Jerkers storsluga fingo se en stor djup tallrik med något hvitt i botten och en stor mängd flugor, som lågo döda i soppan och rundt omkring.

— Hvad i all världen är det på tallriken?

— Jo, det är det bästa fluggiff i världen, skrattade Jerker.

Och det var det, ty det var arsenik. Yngsta flickan gick omkring och tultade och kunde nätt och jämnt vägleda sig efter bord och stolar.

— Men tänk om barnen komma åt giffet?

— Ah, geft int dom si opp, storskrattade Jerker.

Det skulle ha varit roligt att se Jerker i brottningskamp med en öfvad yrkesbrottfare. Jag är rädd för, att det gått illa för den senare. Att masarne höllo, som han klämde och dunkade i backen, är ju mindre att undra på, ty de stryka inte med för en storslägga. Ja, Jerker var en öfverdådig sälle.

Men, och allting har ett men, ibland inträffade det något med Jerker. Jag minns så väl första gången jag såg det.

Jerker stod vid en höhässja och hade lasat upp en faslig mängd hö. Han såg tankfull ut. Och det var just inte hans vana. Han stödde sig mot högaffeln och stirrade ut i rymden som mot ett obekant mål. De annars små skrattande ögonen voro större, pupillerna vidgade och en viss oro kunde afläsas i det eljes så glada ansiktet.

— Hvad står nu Jerker och funderar på?

— Jo, jag har en sån jäkla tandvärk.

Jaså, var det där skon klämde, då fick ju hans bekymrade yttre sin förklaring.

Nu är att märka, att en dalkarl sällan klagar öfver en sådan småsak som litet eller mycket tandvärk. Han skall ligga för döden, innan han märker att han mår illa. Att därför själfva Jerker kunde stå stilla i arbetet för en sådan bagatell, var i själfva verket besynnerligt, ehuru jag ej kom att göra den reflexionen för tillfället. Jag rådde honom tvärtom, som man gör med vanliga människor, att göra något åt saken. Dra ut tanden eller lägga någonting på den eller så. Och jag minns, att jag blef förvånad, att han genast följde mitt råd. Han gick hem och skylldes för resten på mig, att han måste fara till apotek och doktor, eller hvad han hittade på, och om en stund satt han i sin schäs, förspänd med den granna märren, som på håll såg ut som en hingst, och så bar det af i sträckt karriär. Ty när Jerker var ute och åkte, så åkte han också. Undan skulle det gå, och undan gick det.

Så kom Jerker hem, i sällskap med två liter konjak och två liter brännvin och ändå hade han en treflig florshufva på köpet.

— Nu har jag medicin för tandvärk, skrek han på långt håll. — Dom sa att det här är bättre än både doktorer och apotekare och tusan själf och hans mormor. Och han skrattade och lefde och var yster som sin egen fåle, och var snäll och själglad och

lyfte Lill-Märta högt i skyn och bjöd på karameller och kommenderade fram kaffe och tog upp en påse med jättelika pepparkakor och sken som den mest strålande karlstads-sol.

Så långt var allt godt och väl, och alla barnen voro glada vid far, som de tyckte vara i ett humör, som borde vara jämt.

Men Jerker skulle inte ha varit den kraftkarl som han var, om han inte också varit öfverdådig i dryckjom. Han botade tandvärk så länge det fanns en droppe kvar i de fyra buteljerna, och dagen efter var allt slut. Jerker var nu en gång dalkarl, och därför strök han inte med på kuppen, men slut blef det med honom i alla fall på ett dygn vid pass.

Då vaknade han och då kommo efterdyningarna. Om någon lärt känna hvad bondånger och själförakt vill säga, så var det Jerker. Han var tyst som en mur och mörk som ett åskmoln. Han sade inte ett dugg åt någon människa och var skygg som en förbrytare.

Och så gick han till skogs och tog de två äldsta pojkarna med sig. Han ville inte se människor och grannar, ja, inte ens sin egen hustru. Pojkarna drogo en försvarlig matsäck och Jerker själf knogade på en hel del verktyg.

Han hade någonstans i utkanten af byn en del odlingsbar mark, och nu börjades ett arbete, som kan kallas heroiskt. Jerker svedde och brände, och pojkarne sprungo som skottspolar för att se efter att far inte tultade på hela skogen. Och själf bröt han stubbar med sina enkla redskap, så att ryggen knakade så det hördes. Han arbetade som i feber. Det kom öfver honom som ett raseri. Vilddjuret inom honom kom fram och släckte sin furiösa ilska på de döda trästubbarne. Skådespelet var helt enkelt startadt, att se denne enkle man, som slogs med alla demoner inom honom, hvilkas röster han hörde och hvilkas grepp han kände i sina inälfvor, i sitt hjärta, i sin själ.

De mörka tankarne stego upp och han anföll den roliga och risiga marken, så att de sjönko. Djäflarna inom honom reste sina hufvuden, men han krossade dem med ett jättehugg af sin stora yxa eller med en gigantisk kraftbrytning med sitt spett. Andhämtningen blef kort och flämtande, hjärtat slog som en stångjärnshammare innanför skjortan, som var våt som dragen ur sjön af hans ymniga svett.

Han måste ge sig till slut. Han var utpumpad och sjönk makt- och halft medvetlös ned. Men han var döfvad och kände inga kval, endast en angenäm ro, ett ögonblicks nirvana.

Sedan han hvilat och började komma till sans, kom åter arbetsyrseln öfver honom. Han lade manken till som en vild tjur, och åter städade han i sin jungfruliga obygd, så att rötter och torfvor röko om honom.

När han om kvällen låg matt och trött af sin kraftanstängning, var han närmast lik en fallen kämpe på ett slagfält, där marken upplöjts af hundratals exploderande granater och där striden gått fram med tunga kanoners rullande och chocker af vilda hästar.

Med ömsom arbete och ömsom hvila kunde han hålla ut på detta sätt ända till åtta dagar. Ty han hörde till dem, som när de en gång kommit riktigt i farten, icke kunde hejda sig på grund af den berusning, som sysselsättningen i och för sig skänkte,

LÄS!

Några äldre årgångar realiserar till betydligt nedsatta priser och erbjuda för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1892	2:—	Iduns julnummer 1898	0: 20
Idun 1893 (nr 1 felas)	2:—	Iduns julnummer 1901	0: 25
Idun 1904 (med julnumret)	3:—	Iduns julnummer 1904	0: 30
Idun 1908 (med julnumret)	4: 50	Iduns julnummer 1905	0: 30
Idun 1909 (med julnumret)	5:—	Iduns julnummer 1908	0: 50
Idun 1910 (med julnumret)	6: 50	Iduns julnummer 1909	0: 75
Iduns julnummer 1894	0: 20	Iduns julnummer 1910	1:—

LÄS!

oafsedt den orsak, som satt denna verksamhet i gång.

När han drog mot hemmet, kunde han ock med stolthet se på sitt verk. Han kände sig som en fältherre, som vunnit ett slag, då han blickade på den vidd af svensk obygd, som han, ensam man, genom sin inneboende och envisa dalmannakraft gjort möjlig för att lägga under svensk plog.

Han var löst ur förbannelsen, och glad och fri återvände han till sitt hem. Han hördes på långt håll. Hans starka, grofva basstämma sjöng ut hans glädje. Han kände en lifskraft inom sig, som hotade att spränga häktorna ur hans tröja. Han skrattade sitt dånande skraft när han fick se sin hembygds ljusa björkar, och han fick nästan tårarna i ögonen, när han fick se första fliken af Siljan. Men han skulle ha slagit ihjäl den, som sagt, att han grät. Han kunde inte redogöra för sina känslor, och han spekulerade ej heller däröfver. Han kände sig ett med naturen och erfor omedvetna lustkänslor vid åsynen af dess skönhet och prakt.

När han kom hem, blef det åter helg, Lill-Märia fick sin andel af trefnaden och Anna, hustrun, myste af förnöjelse vid åsynen af sin Jerker. Han började genast stöka med sin gård och sitt hemman, snart hade han tagit igen den förlorade tiden, och allt gick i de gamla hjulspåren.

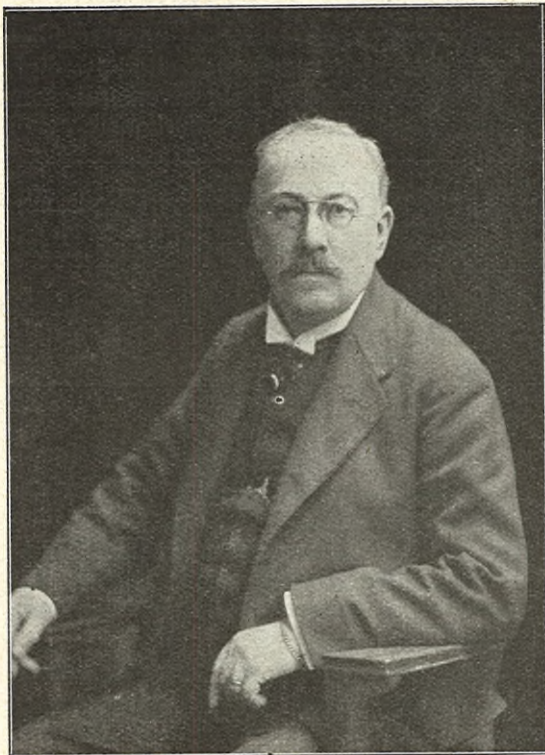
Lifvet arlade sig såsom förut hos Gudmunds Jerker med slätter och plöjande och harvande och hvad allt det var — till nästa gång. Då blef åter någon tids libationer efter ungefär samma schema, åter bar det till skogs och åter växte nyodlingen på ett sätt, som förvånade.

En vacker dag öfverraskades Gudmunds Jerker med att erhålla en stor silfverbägar från hushållningssällskapet med inskrift, att den vore en belöning för odlingsflit. Då log Jerker ett stort, galghumoristiskt leende, som blottade hans väldiga tandrad. Ty på Jerker kunde inte ordspråket om de starka karlarne i motsats mot de kvicka passa in. Anej, han tänkte nog något inom sig, som skulle varit roligt nog att få veta, om han velat säga det vid den högtidliga öfverlämningsakten.

Men om ni styr edra steg till Dalarne och Siljan och Rättvik, och om ni kommer till Gudmunds Jerkers gård, så kan ni vara säkra på ett hjärtligt välkommande, i fall ni träffar honom hemma. Det är han nästan alltid, såvida han inte för en stund gått att ge ett handtag åt någon granne eller begifvit sig ner på sin stora, stora furuklädda granihäll, som sköljes af Rättvikens böljor. Ty dit går han ibland och har en stunds högtid för sig själf och drömmer om en ny stor byggnad just där på skogsudden, på bengen som han själf säger.

Men kanske han just kommer därifrån, skrånande och orerande med dunder och brak, med buller och bång, ty sådan är hans vana. Han är en fri man och är ej van att hviska fram hvad han har att säga. Hans röst höres på långt håll, med r-ljud af en harskrämla och med forntida hårdhet i talet, men med sång och rytm i daladialekten.

Ni blir genast ombedd att stiga ner i hans s. k. frädgård, men gud hjälpe er om han ber er sitta ned i hans pinnsoffa. Den förtjänar sitt eget lilla kapitel. Han måtte sett någon sådan där otäck trädgårdsoffa någonstans med vridna grenar. Och så har han gjort en själf efter eget hufvud. Han har plockat hem allt hvad krokot och tokot han funnit i skogen och spikat ihop det huller om buller. Det är grenar, grofva som timmerstockar, och det är grenar krokiga och taggiga på

Hamnqvist foto.

Emil Hillberg 60 år.

TT VÅR SCENKONST ALLTjämt i sin innersta rot är en frisk och kulturfrämjande konst, trots all yllighet och all dålig dramatik, som hotar att dra ner den i dyn, därför har teatern i väsentlig grad att tacka den grupp af verkliga konstnärer, som arbeta i dess tjänst.

Med den personlighet, som bär namnet Emil Hillberg, äro sammanlänkade åtskilliga af tiljans främsta och intressantaste diktade gestalter under det senaste kvartseket. Med honom blef den realistiska människoframställningen på svenska scenen ett faktum — han representerar dess "åttiotal", och det innebär hvarken mer eller mindre än att han röjde undan en myckenhet sminkad teater, utbytte rollfiguren mot människan, förkonsling och pose mot livets nakna sanning, teaterskruden mot den psykologiska analysen.

Emil Hillberg hör till de intressanta konstnärspersonligheter, som man ej finner, där man ställer dem. Han är impulsiv, oberäknelig och därför af en mångsidighet, som få svenska skådespelare. Man säger om den eller den artisten, att man "kan" honom, men Hillberg "kan" man aldrig; han bereder ofta öfverraskningar, som utlösa sig i skapelser af den största originalitet och konstnärliga fulländning.

Strindbergs och Ibsens diktning har han lefvandegjort på tiljan med en utformande genialitet, som ställer honom i jämbredd med diktarna själfva. Det uttrycker också allt det bästa som kan sägas om hans konst, ty några större uppgifter för en skådespelare af hans modernt-realistiska kynne äger världsdramatiken näppeligen att erbjuda.

Den svenska kulturen har mycket att tacka Emil Hillberg för. Mätte i år, som stunda, den tacksamhetsskulden varda än större!

E. H—n.

alla de vis. Soffan ser närmast ut som en färglagd märkekart med berg, spetsiga och trubbiga, och dalar och klyftor. Själf slår han sig ned med synbarlig belåtenhet och frågar, hvad ni tycker om mästerverket. Och är ni då klok, så uttrycker ni er beundran, er förvåning behöfver ni inte hyckla.

Vill då lyckan sig väl och ni kommer bra sams, då kanske Gudmunds Jerker tar fram sitt svarta fodral med den stora silfverbägar uti. Och bli ni riktigt bekanta, så kanske Jerker yttrar sig som åt undertecknad: "Om hushållsherrarne hade vetat hur många bägare jag har tagit in för min nyodling, så kanske dom hade varit lika fulla i skraft som jag, när jag fick den här storbägaren."

Ja, sådan är Gudmunds Jerker: stark och duktig, god och glad, och äfventyrlig och lätt utaf sig, men en kärnbonde af rätta sorten. Han tar sig en lyra ibland och det en dunder dito, men han tar skadan igen dubbelt och är en hel karl ändå.

Och inte skall man tro, att hans anseende sjunker för det. Ah, var det likt det? Här ute på landet taxeras folks värde på annat vis än i städerna. En spiknykter odåga eller undermåling, som i städerna flyter öfver sina skickligare, duktigare och flitigare kamrater, som ej äro skapta efter passare och linjal, blir här en odåga och en undermåling, trots sin negativa dygd.

Men en praktkarl som Jerker blir en praktkarl, trots han ej är något exemplar i dagarnas ände. Ty han är du och bror med hela världen, en fri man, visserligen ingen öfersittare, men heller ingen krypare, och kan i visst fall göra hvad som faller honom in. Han behöfver ej som stadens slafvar gå efter klocka. Men så går han i stället själfva tiden förbi, när det så vill sig.

Det är summan af det hela som gör personen, och då är Jerker en karl för sin hatt och en riktig dalkarl, som den skall vara.

FOLKE FRIMAN.

Selma Lagerlöfs-hyllningen i Finland.

ET AR MED EN KÄNSLA ATT ha varit med om något i sitt slag enastående lyckadt jag nu sätter mig att skriva om sällskapet Unionens 20-års fest, hvilken slutade mycket tidigt i morse. Ty det kan man väl säga, när man kommer hem på småtimmarna med hufvudet fullt af allt det roliga man skådat och tillställningens vackra glädje som en musik omkring sig, då man vaknar efter ett par timmars hvila och tänker på att det gäller uppfylla ett löfte till "Iduns" redaktion.

Högtiden i går kväll besöktes af trehundra festligt stämde damer, som icke blott medfört sitt allra ljusaste lynne, utan som också visade sin glädje i dräkternas klara färger och smakfulla lyx. Det var en ovanligt elegant skara, som fyllde salarna på nedre boten i Societetshuset, där välkomsttalen skulle hållas, och när Selma Lagerlöf och hennes svit inträdde, reste vi oss alla och hälsade henne med vår tysta glädje att ha henne midt ibland oss, under det hon gick förbi och intog sin hedersplats.

Festtalens rad inleddes med Annie Furu-hjelms ståtliga svenska hälsning till medlemmarna af hennes lifsverk, sällskapet Unionen, hvilken gjort så många nya landvinningar för kvinnornas sak i Finland. Därefter hölls ett föredrag på finska af vice ordföranden, som talade med mycket temperament, och sedan

I.

TYSTNAD, JAG VÄNTAR dig nu, ty natten
stilla har slutit
nyss, efter dagens ljus den blida skymnin-
gens dörr.

Skuggorna bädda dig mjukt
och drömmarna längta till hvila
snart i din modersfamn, längta som aldrig
förr.

Någon gått från mig i kväll och kommer
väl aldrig tillbaka.
Nu är jag ensam igen... men nej!... jag
hör, hur det låter
som utaf tvekande steg... eller står det
någon och gråter
kanske därutanför och vill in? Jag tycker
jag hör
— tyst — hur snyftningen skräm i mörk-
ret darrar och dör.

Nej, jag visste det ju! — — Hon kommer
nog aldrig åter! —

Men den som en gång fått smaka
hvilan och ron i att lyss till en stämma,
som känd och kär
fyller ens fattiga rum med sommar och
sånger och sol,
skapar af takdroppets fall och syrsornas
spröda fiol
och allt annat han hör, när han sitter där
ensam och minnes
mycket, som blott i hans dröm och sökande
längtan finnes.

II.

Kära, stäng ditt fönster och slut dörren till,
sätt dig stilla här och se hur vackert flam-
man

leker uti skymningen på härden
Snart skall den förbrinna, snart skall endast
glöden
genom mörkret glimma. Låt oss glömma
samman

tunga år och dagar, bittra sår och öden,
som vi genomlidit utanför i världen!

Lifvet är en gåta, som vi lösa bäst
utan att förbanna eller bittert gråta,
att vi icke äga gåtans mening.
Ingen ännu mäktat verka hvad han velat.
Bättre därför signa, bättre att förlåta,
ty vi alla hatat och vi alla felat.
Därför blef oss gifven sårs och sorgers
rening.

Kära, stäng ditt fönster och slut dörren till,
sätt dig stilla här och se hur vackert flam-
man

leker uti skymningen på härden!
Snart skall den förbrinna. Räck mig dina
händer!

Låt oss bida nya dagars gryning samman,
som skall rodna öfver lifvets morgonländer,
fast vi farit vilse utanför i världen!

kom supé uppe i den stora, vackert dekore-
rade festsalen i öfre våningen.

Vid doktor Lagerlöfs hedersplats närmast
estraden sutto Lucina Hagman och Annie
Furuhjelm, och vid dessa damers sida märk-
tes representanterna för flera ryska kvinno-
föreningar. Vår stora diktarinns vän, frö-
ken Valborg Olander, företrädde landsför-
eningen för kvinnans rösträtt i Sverige.

Supén intogs under tonerna af Apostols
hornorkester och talens rad öppnades åter-
igen af Annie Furuhjelm, som hyllade Selma
Lagerlöf på det storstilade och enkla sätt
att yttra sig, som nu en gång är hennes lyck-
liga gåfva. Ett alldeles förtjusande tal för
Sverige och de svenska kvinnorna hölls af
den unga filosofie doktor Jenny af Forselles
som äfven är medlem af landtdagen, och
sällan om ens någonsin har jag hört en fin-
ska tala om det gamla moderlandet med en
vackrare öfvertygelsens värme. På fullän-
dad franska och med ett lugn, som angaf
hennes anor som talarinna, hälsade Leo
Mechelins dotter de ryska talarinnornas
krets, och bland allt det vackra, som yttrades
där vid bordet, kvarlämnade Lucina Hagmans
ord till vår världsberömda diktarinna ett in-
tryck, som sent skall förblekna — åtminstone
hos den som skrifver dessa rader — så djupa
voro de känslor, som ingifvit dem.

Men alla de damer, som äskade ljud talade
väl och voro vana att tala, hvilket gjorde det
till ett alldeles särskildt nöje att lyssna till
dem. Man visste att ingenting skulle klicka,
och när turen kom till uppläsandet af häls-
ningstelegrammen, förbytte sig en och
samma dam till infödd svenska, danska och
norska efter hvarittannat. Rosina Schwimmer
hade icke glömt att lyckönska lika litet som
fru Qvam och Signe Bergman, och när de
telegrafiska hälsningarna voro genom-
gångna, förtjuste fru Ida Ekman åhörarna
med sin utsökt konstnärliga sång.

Härefter kom det allra bästa och behöfver
jag väl säga att det var Selma Lagerlöfs
uppläsning? Denna gång fingo vi höra sa-
gan om Fredrika Bremer, som framfördes
med ett öförgälligt uttryck, och därefter
satte vår stora skaldinna sig på hedersplat-
sen nere i salen att mottaga en uppvaktande
skara, som det är få dödliga gifvet att se vid
sina fötter.

Uppe på estraden uppenbarade sig mrs
Chapman-Catt med en krans violer på hatten
och ett leende kring läpparna, hvilket icke
kunna vara mera belåtet. Hon kom just från
sin världsomsegling, följd af en hänfördt dan-
sande negerskara, och efter denna muntra
föreläsning af det svarta naturtillståndets
osminkade glädje uppträdde ett medelålders
äkta par — en engelsman och hans välmå-
ende maka — hvilket hade den oförsiktigheten
att besjunga sin äktenskapliga lycka in-
för en suffragett, hvars jungfrustånd tydli-
gen knappast skulle väcka någon saknad hos
det motsatta könet. Långt ifrån att tappa kon-
cepterna lät rösträttskvinnan emellertid pu-
blikken veta att hennes ensliga lif ej var nå-
gonting att be, isynnerhet som hon kunde
låta detta rimma med lös förbindelse med
tanke på det engelska paret, hvilken något
oväntade hänsyftning gaf anledning till en
massa lustiga vändningar och uppslag.

När åskådarna fått sitt lystmäte både af
suffragetten och de gifva i hvilken form de
då ingått sitt förbund, kallade mrs Chapman-
Catt två haremsdamer från Tripolis, hvilka
vunnits för rösträtten, en vacker birmanska
och ett par japanskor, af hvilka i synnerhet
den ena dansade så lätt som en fjäril bland
körsbärsblommor. Aftonens glanspunkt var
emellertid framträdandet af ingen mer eller
mindre än änkekejsarinnan af Kina i full hof-

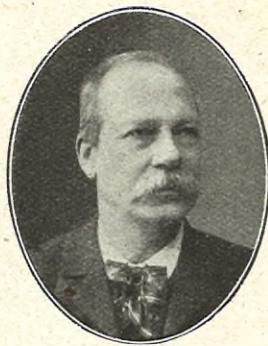
dräkt (alla kostymerna voro äkta) uppvak-
tad af en förnäm kines, som höll en para-
soll öfver hennes höga uppenbarelse. Så
kejsarinnan hon var, började hon sjunga nå-
gonting om rösträtten, som inte ens haft för-
syn för det himmelska rikets kvinna, och
som ett minne af fider, som varit och farit,
bar hennes hofdam fram ett par skor, hvilka
omslutit de kejsarliga fötterna och nätt och
jämnt voro stora nog åt ett fyra års barn.

Men... allt detta skulle ses, det förlorar på
att beskrivas. Vare det nog sagdt att publi-
ken hade utomordentligt roligt och slutade
med att bära Selma Lagerlöf i gullstol. Då
hade det dragit så långt ut på tiden, att det
led fram emot morgonen, men på tal om en
fest, där en kopp svart kaffe var det enda
starka i fråga om drycker, är det väl icke så
farligt att förråda hur sent det blef, innan
man ändligen beslöt sig för att bryta upp.

Helsingfors den 11 febr. 1912.

JANE GERANDT-CLAINE.

En djurvän.

L. E. BJÖRKMAN.

ATT STALLA SIN PEN-
na i de humanitära idé-
ernas tjänst, är ett för-
fattarskap, som mången
gång ej beaktas af den
stora publiken, och ryk-
tet basunar ej ut det
men dess välsignelse-
bringande verkningar
göra sig likafullt gäl-
lande.

Djurskyddsarbetet har
i våra dagar många
främjare — lyckligtvis,
ty råheten och brutalite-
ten mot våra stumma
vänner behöfva allthjamt
kraftigt bekämpas —
och bland dem, som äg-
nat det mesta af sitt lif

åt att lära människorna omfatta djuren med
barmhärtighet och kärlek, är skriftställaren och
landbrukaren L. E. Björkman i Borås, hvars
mångåriga författarskap i hufvudsak ägnats det
svenska djurskyddsarbetet.

Björkman är född i Malmö den 29 februari 1840
och kan således strängt taget endast fira sin fö-
delsdag hvar fjärde år. Fadern, som var gross-
handlare, hade ett lefvande intresse för naturen
och djurvärlden, hvilket gick i arf till sonen.

Sin skolbildning erhöLL B. hufvudsakligen i Tysk-
land. Hemkommen därifrån valde han det lef-
nadsyrke, hvaråt hans håg mest stod, nämligen
landbruket. Han blef elev på Torreberga, som
på den tiden ansågs för den bästa skola för blif-
vande landbrukare, praktiserade ett par år på
Elleholm i Blekinge, och har sedermera under
årens lopp dels innehaft egendomar, dels varit
anställd som lärare vid landbruksskola (Ryssby-
lunds). Under 19 och ett halft år har han redige-
rat tidningen "Karlshamn" och 15 år samtidigt
 varit lärare vid Blekinge läns folkhögskola.

B:s skriftställareverksamhet har som sagt till
sin väsentliga del ägnats djurskyddet.

Han har gjort resor i Norge, Danmark, Tysk-
land och Schweiz och därunder ej blott ökat sin
erfarenhet om djurvärlden utan äfven trädtt i för-
bindelse med djurskyddsvänner. Så är han med-
lem af Berlins djurskyddsförening, äfvensom af
den naturvetenskapliga föreningen "Kosmos", som
har sitt säte i Stuttgart med medlemmar öfver
hela Tyskland och äfven utom Tyskland. Till dess
tidskrift, som också bär namnet "Kosmos", har
han lämnat bidrag.

Af Borås djurskyddsförening, som bildats på
hans initiativ, är han hedersledamot.

I år står herr Björkmans födelsedag i alma-
nackan, och att den ej kommer att passera oan-
märkt förbi — därom lära nog de talrika vännerna
af hans personlighet och gagnande lifsgärning
draga försorg.

Statistik för hushållet.

Mot insändandet af 1 kr. i frimärken till
Iduns Tryckeri-Aktiebolag Specialafdelnin-
gen System, Bryggaregatan 17, Stockholm,
erhållas franko 25 st. statistik kort. (Se ar-
tikeln i ämnet i Idun n:r 1 och 2!)

Idun

Wilhelmsons utställning i Göteborg

Å VALANDS UTSTÄLLINGSLOKAL i Göteborg har artisten Carl Wilhelmson anordnat en utställning af ett 75-tal dukar, af hvilka flera visa hans konstnärskap från helt nya sidor. Västkustens målare har besökt Spanien sedan han sist utställde, och som minnen från resan hänga å utställningen dels ett antal snabbt gjorda studier från solens och de heta färgernas land, dels ett par större utförda dukar, bland hvilka en, Zigenerskan, är inköpt till Göteborgs museum.

Men intressanta som dessa arbeten äro tjäna de dock enligt vår mening bäst till att understryka hur svensk i öga och hand konstnären till slut är och när man vänder sig från de spanska studierna till en tafla sådan som Svensk flicka eller Kyrkfolk, så vet man att det är detta han skall måla, då är han icke bara en skicklig artist och en dristig experimenterator, han är just det inom den svenska konsten, som vi förbinda med namnet Wilhelmson. "Kyrk-

folk" är ett gripande konstverk af en som känner och älskar västkustfolket och därför lär oss känna och älska det på hans sätt.

Lika wilhelmsonsk som "Kyrkfolk" är, för att ta en ur högen af de många västkustbilderna, "Svensk flicka". Hon är ingen idealtyp denna unga blåklädda flicka, som står där vid veranda-räcket i solskenet med hamnen och hafvet som fond. Hennes figur i den blå klädningen är tunn och litet lutande och hennes ansikte är icke modelleradt efter den internationella skönhetstypen. Men dess färg och form är svensk och det skygga och ändå frimodiga, rena och milda uttrycket i ansiktet är just det vi sett hos så många svenska flickor. Typen är träffad, och vi förstå genast hvad det är som gör henne till svensk i motsats till andra småblonda flickor.

Hela utställningen bär vittne om en skaparkraft i utveckling, en sträfvan längs nya linjer fram till nya segrar.

NÅGRA AF DE FÖRNÄMSTA DUKARNA PÅ CARL WILHELMSONS UTSTÄLLNING I GÖTEBORG: 1. SVENSK FLICKA. 2. ZIGENERSKA.

INKÖPT AF GÖTEBORGS MUSEUM. 3. KYRKFOLK. 4. SKEPPARE. I MIDTFÄLTET KONSTNÄRENS PORTRÄTT. O. A. CLASON FOTO.

Gos "Handarbetets Vänner"

VI VETA ALLA, ATT NÄR det textila smakfallet var störst var Handarbetets vänner närmast. Ingen torde förneka denna institutions stora betydelse i arbetet på den smakens renässans, som det nya århundradet sett i vårt land. Men allt är ej väl beställt med att våra textilställningar ge prof på en ny och förfinad textilkonst och att de bildade hemmens salonger prydas af stilrena kuddar och dukar, så länge den oredliga, öfverlastade smaken, som hvarken är kunnig eller omedelbar, ännu härskar i de breda lager, dit den flydde, när den fördrefs af de ledande, så länge återstår mycket att göra. Ett stort arbete för att förnya vår textilkonst, särskildt på landsbygden, utföra hemslojds-

ledare sedan åtta år, fröken Elisabeth Thorman är alljämt dess föreståndare och sköter hufvudsakligen den teoretiska undervisningen, medan fröken Ullgren har den praktiska. Vid sina föreläsningar begagnar sig fröken Thorman af museibesök, af goda planschverk och af Handarbetets vänner's rika och dyrbara modellsamling af såväl gammal som modern textilkonst. Hela textilkonstens historia från den egyptiska och koptiska öfver den medeltida kyrkliga och fram till den moderna konsten genomgås och både de högre ständens konst och allmogekonsten få sin behandling. Den praktiska afdelningen följer den teoretiska så att när spetsens historia är föresys spetsar o. s. v. Äfven färglära och materialkänedom hör till undervisningspla-

LÄRARINNORNA VID HANDARBETETS VÄNNERS LÄRARINNEKURS och siskola: stående från vänster: fröknarna Ingrid Höberg, Elisabeth Thorman och Ebba Åberg; sittande från vänster: fröknarna Marie Louise Ullgren och Signe Stjernstedt.

föreningarna. Men en annan väg är att nå barnen och dem når man genom skolorna, och Handarbetets vänner har valt den vägen, då föreningen erbjuder handarbetslärarinna tillfälle till en så rik och allsidig textil bildning som möjligt.

nen. Vid slutad kurs hållas tentamina och ges betyg.

Samtidigt med denna utvidgning har kursen flyttat till Nybrogatan 3 i nya, präktiga lokaler, där äfven H. V:s sy- och väfskola är inrymd.

Detta sammanhänger med den allmänna tendensen att höja fordringarna på handarbetslärarinna's kompetens samtidigt som deras löner regleras och fastställas.

Sedan många år har H. V. haft en lärarinnekurs, grundad af fröken Sofia Gisberg, och afslutad af afsluta och komplettera Hulda Lundins och Andréa Eneroths m. fl. handarbetskurser. Sedan i höstas är emellertid denna H. V:s kurs utvidgad från 5 veckor till 3 och en half månader, hvilket ger eleverna tillfälle att utom praktisk utbildning i konstsoämmens olika tekniker också inhämta en mångsidig teoretisk kunskap, dels i allmän konsthistoria, dels i textilkonstens historia. Lärarinnekursens

Santa Teresina.

Berättelse från det nutida Capri af
NILS WILHELM LUNDH.

(Forts.)

GATA I CAPRI.

MEN MED denna tanke stod hennes löfte till madonnan i klaraste ljus — ja, hon ville vara sin madonna trogen, och i kväll ville hon afsväradeltanya, som trängt sig på henne. Madonnan hade korahenne till sin, det kände Teresina, och aldrig mera

ville hon gå till Terazzan i den främmande mannens ärenden. I natt skulle den lilla lågan inne i nischen få brinna ända till i morgon!

Den kvällen gick Teresina ändå inte den vanliga vägen till madonnan — hon smög sig rundt om gården för att kunna se, hvad främlingen kunde ta sig till så sent. Hon såg ett ljus, en glödande punkt, som dansade fram och åter i en viss takt, och så hörde hon, hur han nynnade på en liten visa med ett underligt och främmande tonfall.

Teresina var röd som blod, det kände hon, då hon från bakvägen trädde in på stigen till brunnsplatsen. Det var halft månljus, och orangeträdens skuggor lågo osäkert in mot den hvita, fläckiga tegelmuren, där madonnans nisch knappast var att upptäcka. Teresina dröjde en stund, innan hon tände ljuset. Madonnan hade säkert inte en tanke på henne! Teresina log listigt och knyckte på nacken. Hon, Teresina skulle snart bli tretton år. Inte skulle madonnan vara hård emot henne!

Men när Teresina väl tändt ljuset, utplånades det listiga och förnumstiga löjet, och med klappande hjärta erkände hon allt. Nu ville hon vara hård mot sig själv igen, bara madonnan inte upphörde att småle mot henne! Denne nye var farligare än Lomboni för hennes hjärter, det kände hon, men hon var starkare än förr. Madonnan hade gjort henne stark, tänkte hon.

Dagen efter skulle Teresina gå till Marinan och köpa fisk, och då smög hon sig rundt om klostergården, undvikande den del af arkaden, där främlingen hade sin bur. Hon hörde skrik och skratt därbortifrån, och han pratade visst och lekte med barnen från klosterscholan. Men efter mörkrets inbrott, då Teresina skulle ner till sitt ljus, tog hon åter vägen förbi hans bur och när han hörde hennes steg, ropade han med bedjande tonfall, klagande och entonigt som hade det varit signoran själf, som stått därinne: *Acqua freddo! Acqua freddo!*

Vatten! Var han då förstig? Teresina fnittrade till. Tänk ändå en sådan skojare. Han hade bestämdt hört signorans röst uppe i trappan i dag, och nu stod han där och gjorde sig till. Alldeles som om han skulle ha förstat och svullit, stackaren! Teresina var alldeles säker om, att han hade

både vin och bröd fullt upp, det hade ju alla som kommo dit. De hade sina vänner, som kommo och gingo med godbitar hela dagen, och inte kunde någon, som satt för gäld, vara förstig! Teresina skrattade högt och gömde sig bakom närmaste pelare för att iakttaga den lilla glödande punkten.

— *Acqua freddo!* — stönade främlingen, och Teresina tryckte en snibb af sin kjortel mot munnen och höll på att kikna at skratt. Hon kunde inte hålla sig längre.

Il pozzo e vuoto, acqua non c'è! — svarade hon. (Brunnen är tom, där finnes inte vatten.)

— Ah, det var du, som gick ärende för mig — sade han, och nu skrattade hon åt hans konstiga dialekt.

— Sköna barn! — deklamerade han, — gif mig eld åtminstone, om du ej kan ge mig vatten.

Fuoco! Han hade ju eld på cigaretten.

— Jag har inte fler stickor, ser du! Och den där gatsoperskan, som ska vakta mig, hon med stenansiktet och med hjärta af sten, har tagit ifrån mig mitt elddon.

Teresina tog fram den lilla asken med vaxtändstickor, som hon alltid hade på sig, då hon skulle ned och tända madonnans ljus. Hon stod redan framme vid gallret.

— Jag har eld. Jag har en hel ask, — hviskade hon andlöst, tog asken och sträckte hela armen in mellan gallerna.

Han tog inte genast asken. Han fattade hennes hand och kysste den sakta. Då blef hon förskräckt och drog handen och tändstickorna till sig igen. Hon såg madonnan för sig, sträng, hög och afvisande. Teresina bäfvade. Hvad hade hon tänkt göra? Skänka bort dessa vaxtändstickor, med hvilka ljuset i nischen skulle tändas! Hon snyffade till och kände sig stå helt tomhändt inför den kära bilden. Och ändå! Denne främmande man hade kysst hennes hand. Ingen hade förut kysst henne så. Ja, hade han i detta ögonblick begärt henne till tjänarinna, skulle hon ha kunnat lägga alla sina ljus i hans hand, och hon skulle ha följt honom till Island, om han velat! Men han skämtade med henne, det förstod hon så väl! Han bara skämtade med henne!

Hon knyckte stolt på nacken och drog sig tillbaka bakom pelaren.

Inte ville han ha henne till tjänarinna. Han, en herre! Madonnan var den enda i världen, som menade det allvarligt med henne, och den heliga jungfruns värld var något ljusst, rent och himmelskt, en de saligas ö, som låg fjärran från Capri och Island.

Ännu en gång beslöt Teresina att vara sin madonna trogen i alla skiften. Främlingen skulle få af hennes tändstickor, men hon skulle inte se på honom, om han tände aldrig så många lampor. Det lilla ljuset i nischen var nog för Teresina.

— Hvar blef du af, kära barn? — ropade främlingen.

Hon stod åter borta vid buren. Tyst, förlägen räckte hon honom asken och bad honom taga hälften af slickorna. Han tog och lämnade tillbaka asken. Så strök han eld mot väggen och lyste mot henne. Men hon kunde inte se honom i ögonen, hon vände sig halft bort, och det gäckande, listiga småleendet var alldeles borta. Hon var endast en fattig liten flicka, som bara hade en enda klädning. Och nu neg hon och stammade skyggt sitt: *Adio, signor!*

Äfven denna natt fick den lilla lågan i nischen brinna tills den släcktes af sig själf långt fram på morgonen, och främlingen kunde se dess stilla ljus mellan orangeträdens grenar strax öfver den lilla muren. Han undrade, hvad det kunde vara för en liten låga, och nästa dag

frågade han sin fångvakterska, gatsoperskan, som blef meddelsam, bara hon fick en skvätt vin. Så fick han reda på historien med brunnsplatsen och Teresinas madonna, och han beslöt sig för att tillbedja barnet. Ja, han hade redan första gången han sett hennes djupa, skimrande ögon i det bleka ansiktet, fått klart för sig, att detta barn inte var lekkamrat till de andra i klosterscholan. "Hon är alls inte något litet helgon!" — sade han till sina kamrater, som besökte honom den dagen för att aflämnas en ny laddning vin och bröd och frukt, — Det är en liten människa, och nu tänker jag dela med mig och förälska mej rikligt på allvar. Jag hoppas, att jag får stanna här ännu ett par dagar, och att pengarna inte hinna fram förr än på öfvermorgon.

Behöfver det sägas, att Teresina äfven dagen efter log vägen förbi hans bur. Hon hade haft en svår natt. Pubertetsårens längtan och oro förde henne in i en malström af heta drömmar — och hvad hjälper det med ankare i en malström! Hon släppte likväl in sin madonna, och fast hon ofta nog kom in på orätt väg, som hon trodde, gaf hon sig inte. Striden var ständigt ny för henne, och ständigt fick hon nya krafter.

Främlingen skrattade inte i dag. Han såg helt allvarlig ut, äfven om där satt en liten skälm i ögonvrån.

— Du gaf mig eld i går, — sade han, — i dag skall du smaka mitt vin.

Och han visade henne en flaska i välkända färger. Det var ju *Lacrima de Cristo*, Kristi tårars vin.

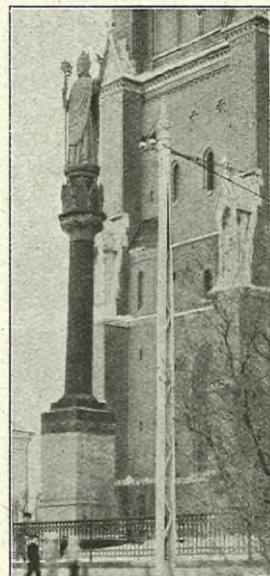
Teresina hade ofta hört talas om detta vin. Det var Vesuvii eget vin, mildare än Capris. Signor Lomboni drack ibland *Lacrima de Cristo*.

Signoran drack alltid det hvita caprivinet, och någon gång kunde också Teresina få däraf i sitt vatten. Men, se, *Lacrima de Cristo*, det måste vara ett underbart vin! Och nu räckte denne främling henne ett glas, och hon steg närmare.

Hon tvekade ännu, men då log han mot henne, och hon tog glaset med sänkt blick och drack hälften utan att lyfta hufvudet och utan att längre våga se på honom. Hon rodnade häftigt, men det var inte det djupa röda vinets skuld. Hon neg och räckte honom glaset, men därvid såg hon hastigt upp, ty han fömde det i samma ögonblick. Hon såg med stora strålände ögon på honom — ja,

Jakob Ulfsson-monumentet i Uppsala.

VID UPPSALA domkyrkas södra sida upprestes föregående vecka modellen till ett monument öfver ärkebiskop Jakob Ulfsson. Den till Sten Sturemonumentet af statsrådet Astrup skänkta porfyrrkolonnen torde härigenom komma till användning. — Bilden är tagen af fotograf A. Larsson i Uppsala.

hon, Teresina, hade kredensat glaset åt honom!

Hon tryckte sin lilla hand knuten in mot barmen, så sprang hon sin väg.

Midt på ljusa dagen sprang hon till madonnan. Hon behöfde inte fända något ljus. Solen lyste flammmande öfver muren och en gren af orangeträdet, som bar en hel klunga af mognande frukter, hade böjts ända ned mot nischen, där de gula orangerna lyste som lågor mellan ljusa gröna blad.

Teresina föll på knä, men i stället för att bedja och knäppa samman sina händer, lade hon dem halföppna i solen i sitt sköte och såg på dem med en blick af undran. Så rena och hvita hade inte dessa små händer varit på länge. Så rena och hvita! Hon rodnade åter och böjde hufvudet djupt. Han hade ju kysst hennes hand! Och då skulle väl hennes hand vara hvit. I morse hade hon tvagit sig riktigt grundligt. Hon ville aldrig mera gå med smutsiga händer! Hon skulle akta sig för träkolet.

Ja, han hade kysst hennes hand! Och sedan hade han låtit henne kredensa sitt glas! Och nu ville hon säga allt för madonnan. Nej, inte nu! Signor Lomboni skulle snart ha sin stol i ordning under orangen. Men i kväll, i kväll!

Och Teresina tog en ställig heliotrop borta vid brunnsrabatten och lade den för madonnans fötter inne i nischen. Och så gick hon och skyndade upp för de hundra trappstegen och smaken efter *Lacrima de Cristo*, som hon aldrig skulle glömma, gjorde hela dagen festlig för henne.

Den kvällen biktade hon sig öppet för madonnan: Det kunde inte vara synd, upprepade hon envist, det kunde inte vara synd att läppja på ett glas, som en så god man bjudit henne!

Men madonnan var obeveklig, Teresina kunde inte förstå hvarför. När hon varit signor Lombonis tjänarinna, skulle hon väl också kunna tjäna denne främling, som var så god och som gärna såg henne hos sig? Nej, madonnan ville det inte!

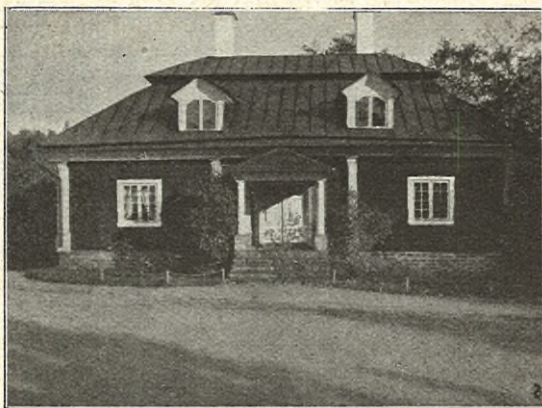
Teresina låg alldeles tyst och lyssnade. Om bara madonnan ville säga hvarför. Hvarför, hvarför? Hvarför skulle hon då inte få tjäna honom? Han bodde på Capri på Via Tiberio, det hade hon fått höra, han skulle nog snart komma hem igen, ty han hade många vänner. Han hade så stora glasmålningar högt uppe öfver gatan, och ingen hade så stora rutor som han, inte ens den där tyske eremiten, som målade svarta, nakna män och kvinnor och som målade taflor så stora, att de inte kunde komma in genom dörren till zum Kater Hidegeigei vid Piazzan, där alla andra taflor hängde — ja, inte ens han hade så stora rutor som denne främling! Och denne främling målade barn, han hade målat barn ända sedan han kommit till Capri, de kunde minsann få ända till en lira i timmen, det hade gatsoperskan sagt!

Teresina hade aldrig förr vågat prata så mycket med madonnan — nu blef hon nästan lika frispråkig som inför snäck-Sebastian. Men hon talade ur hjärtat.

— Gå och fråga din mor, — tycktes madonnan säga.

— Mor bär sten på Punta Tragara, och hon har annat att tänka på, svarade Teresina. — Hon är så glad, om jag får det bra, så jag slipper bära sten, när jag blir stor, säger mor.

(Forts.)

ÖSTRA FLYGELN AF ENGELSBERG.

Där Engelbrekt föddes.

Ett Engelbrektsmuseum?

RIHETSHJALTEN OCH RIKSHOFVITSMANNEN Engelbrekt har af historieforskarna angifvits som född i Kopparberget eller Norberg, dock i hvarje fall i det dåtida Dalarne.

Detta väl, som den så hastigt bortgångne, framstående medeltidskännaren, d:r K. H. Karlsson, anmärker, på grund af de få historiska data, som röra E. och att Ericus Olai, som två à tre årtionden efter Engelbrekt skref sin historia, antager honom född i Kopparberget med följande ord, från latinet öfversatta af Olaus Petri:

”Så var en man boendis på Kopparberget, then ther heet Engelbriktion, han war en liten man till wext, dock snäll och dristigh, och kunde weel tala för sich... han war i herratienst uppfödder.”

Samtliga äldre och yngre historieskrifvare berättat Engelbrekt född i Dalarne, men Ericus Olai och hans öfversättare Olaus Petri dänjämte, att han var från Kopparberget.

Nu är emellertid Ericus Olai uppgift: ... Så var en man boendis på Kopparberget... obestäm och betyder väl egentligen Dala Bergslag.

Biblioteksamanuensen d:r K. H. Karlsson anser också, att Ericus Olai på grund af E:s titel af bergsman oriktigt placerat honom vid Dalarnes förnämsta berg, Kopparberget. Att E. år 1432 var bosatt i Norberg bevisar en i riksarkivet ännu bevarad attest med sigill: ”Aenglebreth montani montis supradicti” etc.

Bevisligen var också fadern — som anses som den ursprungligen tyska släktens förste frälseman — år 1367 bosatt på Norberg och ägare till flere gårdar i trakten.

Engelbrekts farfar, Englike, anges som Engelsbergs (Englikobenning, Englikobyggning) grundläggare. Därmed förstås frälsegodset Engelsberg, nuvarande fideikommisset, som sedan omkring 250 år fillhört Timmska släkten och nu innehas af bruksägaren C. G. Timm.

Enligt ortens tradition hade E. och hans fader flera gårdar i trakten af Engelsberg och Norberg. Att Norberg omnämnes i urkunderna skulle då kanske bero på, att denna ort var känd såsom adressort och att offentliga handlingar där utfärdades.

Doktor Karlsson fann nämligen vid sitt senaste besök i Rom ett dokument i Vatikanens arkiv, som berättar att E. vid sex års ålder afflyttade med sin fader från Engelsberg. En högst märklig och intressant uppgift, då därigenom Engelbrekts födelseort eller åtminstone hans barnomsorgsvagga för första gången autentiskt bestämmes.

Tyvärr hann d:r K. genom sin plötsliga död ej att publicera detta i samband med hans öfriga kolossala och intressanta material för Diplomatarium.

Undertecknad har under en hel veckas enträget arbete i denna eminenta ej bearbetade dossier på latin, gammaltyska och gammalsvenska, som välvilligt ställts till min disposition af riksarkivets, bibliotekets och riddarhusets tjänstemän, förgäfvets sökt afskriften af detta intressanta aktstycke.

Det kan emellertid ej råda tvifvel om, att d:r K. verkligen funnit detta medeltida meddelande — som kan ha inberättats från Sverige till påfven i samband med E:s död —, då flera trovärdiga personer hört K. omtala detsamma.

Nu vet traditionen att berättat Engelbrekt skulle vara född i det hus (se fotografi här ofvan) som någon gång på 1600-talet flyttades ett femtiotal meter från sin ursprungliga plats för att

bilda godsets nuvarande östra flygel. Som synes har den prydliga byggnaden därvid blifvit karaktäriserad efter 16- och 1700-talets stil såväl ifråga om tak som fönster.

Byggnaden uppförd af präktigt grönimpregneradt stockvirke af kärnfuru, som synes kunna trotsa ytterligare 500 år, är synnerligen imponerande och innehåller sex små till medelstora rum på nedre bottnen med oinredd vind.

Cirka 300 meter därifrån synes grundmuren efter en gammal masugn eller hytta, hvilken ortsbefolkningen säger ha fillhört Engelbrekt.

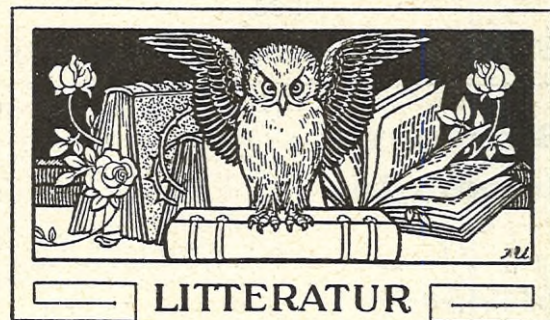
Att bevisa att E. sett dagens ljus i denna byggnad i dess förutvarande skick är gifvetvis omöjligt.

Om däremot en sakkunnig undersökning ej kan jäfva detta påstående, så måste traditionen få rätt.

Helt naturligt borde då ett Engelbrektsmuseum — hvarför ock ej i motsatt fall? — inrättas i det medeltida huset för att för närvarande och kommande tider minna om den man, som genom ädelmod och storsinne räddade vårt fosterland.

Som bekant ha stater rests öfver Engelbrekt i Örebro och Norberg, och kommer ytterligare en sådan att snart affäckas i Falun.

CARL IVAN S. WENNBERG.

Gleerupska biblioteket.

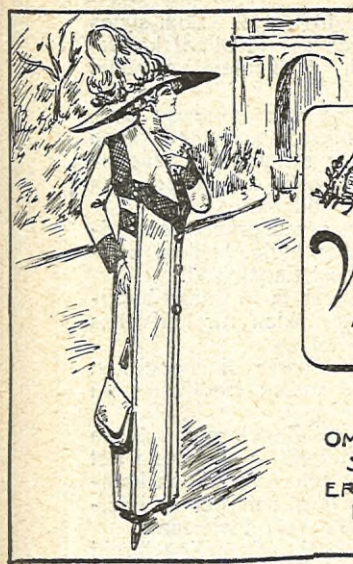
EDAN DEN FORSTA SERIEN:

Världshistorien i skildringar och lifsbilder af detta storlaget planlagda verk med tredje bandet afslutats, har turen nu kommit till den jordbeskrifvande delen: Geografien i skildringar och bilder, af hvars tillämnade 36 häften redan de fem första utgifvits. De inledas med en högeligen intressant öfversikt öfver ”Sveriges ortnamn” af professor Adolf Noreen, hvarefter följa de rikt illustrerade kapitlen ”Om Skåne” af Paul Rosenius, ”Sydsvenska högländet” af Erik Åkerhielm, ”Sveriges östkust” af Gustaf af Geijerstam, ”Bland Bohusskären” af Carl Ramberg, ”Mälarskapen och Mälaren” af Isak Fehr, ”Bergslagen” af Helge Nelson, ”Norrländska kustlandet” af Olof Högberg, ”Bland Lapplands fjäll” af Paul Rosenius och ”Sveriges geografiska byggnad” af Gunnar Andersson.

Redan denna författarlista bär ett vackert vittnesbörd om redaktionens berömvärda omsorg att finna just den rätta pennan för hvarje ämne och hvarje landsända, och resultatet har också blifvit af en sällsynt fyllighet och personlig must. Den vetenskapliga vederhäftigheten har här för engång fått sluta förbund med den skaldiska intuitionen, och den djärfva och originella planläggningen lofvar att skänka vårt land en folkbok af verkligt imponerande resning. En blick på förteckningen öfver de kommande uppsatserna, som från den egna torivan skall föra läsaren allt vidare ut genom all världens trakter och kulturskikt, inger äfven trygghet för att fortsättningen skall bli början värdig — en heder för det celebra Gleerupska förlaget och ett favoritverk i hvarje svensk bokhylla.

J. N-g.

Jenny

OMSORGSFULASTE ARBETE
STILFULLA MODELER
ERHÅLLAS I DE FLESTA
KAPPAFFÄRER I RIKET

OFVANSTÅENDE FABRIKAT
finnas i rikhaltigaste sortiment till billigaste priser
hos
A.-B. Nordiska Kompaniet, Stureplan.

Patent **Hafregryn** och
Hafremjöl

Känner ni trötthet, behöver ni krafter, åt hvarje frukost
GYLLENHAMMARS pat. Hafregryn och **Hafremjöl** — tröttheten försvinner. Tillverkas under läkares kontroll.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.
Inneh. af Elisabeth Östman's Husmoderskurs i Stockholm.
**FORSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 25 FEBR.—2 MARS 1912.**

SONDAG. Frukost: Smörgåsbord; färseradt selleri med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te med brun kaka. Middag: Buljong med ostbeignet; sockerrötter med rött smör; kalfrican-deau à la Mirabeau med brynt potatis och salader; citronfromage med makroner.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; fälsk sköldpadde; mjölk; kaffe eller te. Middag: Fransk fårstufning; blåbärskompott med vispad grädda.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; strömmings-låda med stekt potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Stekt fyllt svinhare med brynt potatis och ryska arter; semlor med mjölk.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med ägggröa; mjölk; kaffe eller te. Middag: Korfkaka med smält smör och lingon; soppa på aprikoser.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; grahamsgrot med mjölk; sill i natrock med potatis; kaffe eller te. Middag:

Arter med fläsk; fraspännkakor med sylt.
FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; omelett i form; mjölk; kaffe eller te. Middag: Italiensk soppa; krom-gädda med smält smör, pepparrot och potatis.
LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgröt med mjölk; ägg; kaffe eller te. Middag: Fälsk hare med stufvad blomkål; chokladkräm.

RECEPT:
Färseradt selleri (f. 6 pers.). 2 stora eller 3 mindre rotsellerier, 1 1/2 lit. vatten, 1/2 msk. salt, 2 hg. oxkött, 1/2 hg. kalkkött, 1/2 hg. späck, 1 msk. mjöl (10 gr.), 1 ägg, 2 dcl. grädda, 1/2 msk. salt (8 gr.), 1/4 tsk. hvitpeppar, 3 hackade syltkökar.
Till stekning: 3 msk. smör (60 gr.), 3 dcl. buljong.
Beredning: Sellerierna skalas, sköljas väl, påsättas i kokande saltadt vatten och få koka omkr. 1 tim., eller tills de äro nästan mjuka, då de tagas upp och få kallna. Köttet torkas med en duk, urvridden i hett vatten, skäres i bitar och drifves tillika med spacket 3 ggr. genom köttkvarn. Därefter tillsätts mjölet, ägget, kryddorna samt grädden, litet i sänder och färsen arbetas omkr. 1 1/2 tim. Löken röres i och färsen afsmakas. Ett lock skäres ut i sellerierna som urhållas uppfifrån. De fyllas med färsen, locket påligger och sellerierna ombindas med snöre, förut doppadt i hett vatten. Smörret brynes i en järnkastull, sellerierna läggas i och brynas vackert, spådas med buljongen och få sedan saktasteka med tätt slutet lock omkr. 1 1/2 tim. De uppläggas på varmt fat, smörret klippes bort och säsen hålles öfver dem. Serveras till smörgåsbordet.

Kalfrican-deau à la Mira-beau (f. 6 pers.). 1 kg. benfritt immanlår, 1 hg. späck, 1/2 msk. salt (8 gr.), 1/4 tsk. hvitpeppar, 6 dcl. mörk buljong, 1 moröt, 6 små syltkökar, 12 små champinjohattar, 2 oliver, 1 msk. tomatpuré, 1 tsk. bifsteksås.
Beredning: Köttet torkas med en duk, urvridden i hett vatten, bultas med en fuktig köttklubb, och späckas med spacket skuret i fina strimlor, doppade i en blandning af saltet och peppar gnides med resten af kryddorna och bindes, så att det får vacker form. Smörret brynes i en järngryta, köttet läggas och när det är färdigbrynt, på-

spådes den kokande buljongen och köttet får saktasteka med tätt lock, tills det är fullkomligt mörkt.
Moroten skrapas, skäres med legymknif i vackra, smala bitar, hvilka läg-gas i stekgrytan — då köttet stekt 15 min. — tillika med syltköken, champinjonerna, de i strimlor skurna oli-verna, tomatpurén och bifsteksåsen. Steken skäres i tunna skivvor och läg-ges upp på varmt serveringsfat. Kött-skyn afsmakas och hålles tillika med garnityret öfver steken. Serveras med små brynta potatisar, arter och salader.

Citronfromage (f. 10—12 pers.). 4 ägg, 250 gr. socker, skal och saft af en citron, 11 blad gelatin, 4 msk. varmt vatten, 1/2 lit. tjock grädda.
Beredning: Äggulor och socker röras 20 min. och blandas med det finfina citronskalet samt citronsaften. Gelatinet spolras med kallt vatten, klippes i bitar och upplöses i det varma vattnet. Grädden vispas till hårdt skum; äggvitorna likaså. Gelatinet nedröres först i äggmassan, därefter grädden och sist äggwhiteskummet. Massan fylls i vattensköldj och sockerbeströdd form och får stå på is 2—3 tim. När fromagen skall serveras, lossas den från kanten med en spetsig knif och uppstjälpas på flat glasskål med tårtpapper. Serveras med mandelspån.

Fransk fårstufning (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. lambringa, 1/4 kg. flottyr, 30 gr. smör, 3 msk. mjöl (30 gr.), 1 msk. salt (15 gr.), 1/2 tsk. hvitpeppar, 6 dcl. köttsky eller buljong, 4—5 msk. tomatpuré, 1 msk. bifsteks-sås, 2 morötter, 1/2 lit. potatis, 1 portug. lök, 1/2 burk fina arter (1/4 lit.).
Beredning: Köttet torkas med en duk, urvridden i hett vatten, hugges i jämna, vackra bitar, hvilka brynas väl i het flottyr. Smörret och mjölet brynes i en kastull, köttet lägges i, be-strögs med kryddorna och den kokande buljongen eller köttskyn samt tomatpu-rén och bifsteksåsen spådas på. Det får därefter saktasteka med lock omkr. 1 tim. Morötterna och potatisen an-sas och skäres i aflånga bitar, löken skalas och skäres i klyftor. Rotsakerna och löken läggas ofvanpå köttet och anrättningen får ytterligare koka omkr. 1 1/2 tim., eller tills alltsammans är mörkt. Då tillsättes arterna och stufningen får ett uppkok samt afsmakas och ser-veras mycket varm.

Soppa på aprikoser (f. 6 pers.). 250 gr. torkade aprikoser, 2 lit. vatten, skalet af 1/4 citron, 1—1 1/2 kkp. krössocker, 25 gr. ris- eller potatismjöl.
Beredning: Frukten sköljes myc-ket väl i ljumt vatten och får ligga öfver natten i det vatten, hvarti den skall kokas. Den sättes på tillika med kanelen, citronskalet samt socker-ret och får koka, tills den är mjuk. Soppan afredes med rismjölet, utrördt i 1/2 kkp. kallt vatten, och får koka 5 min. Den afsmakas med saften af 1/4 citron och serveras helst kall med vispad grädda och jästpulverskorpor.

Grahamsgrot (f. 6 pers.). 1,3 lit. vatten, 1 msk. salt (15 gr.), 3 dcl. grahamsmjöl (165 gr.).
Beredning: Vattnet kokas upp med saltet, mjölet vispas, och gröten får därefter saktasteka med lock om-kring 3/4 tim. Afsmakas med mera salt, om så önskas, och serveras med grädda eller mjölk.

Sill i kapprock (f. 6 pers.). 2 stora, saltas sillar 1/4 tsk. hvitpeppar, 2 rödlökar, 4 msk. smör (80 gr.), 1 ark hvitt skripapper.
Till stekning: 2 1/2 msk. smör (50 gr.).
Beredning: Sillen får ligga i vat-ten 24 tim., hvarunder vattnet bytes 3 gånger. Skinnen drages af, hufvud och stjärt skäras bort. Den skäres upp iryngen, benet jämte inålfvorna ta-ges ur, hvarefter den sköljes väl och torkas med en fiskhandduk. Sillen be-strörs invändigt med peppar och den skalade samt i tunna skivvor skurna löken. Den hopläggas åter, så att den bibehåller sin form. Hvarje sill omviras väl med 1/2 ark papper, smordt med 2 msk. af smörret. Den stekes i smö-ret, tills papperet är brunt eller omkr. 15 min. Sillen serveras i papperet med stufvad potatis som frukosträtt.

Fraspännkakor (f. 6 pers.). 4 dcl. vatten, omkr. 160 gr. mjöl, 2 tsk. socker (10 gr.), 2 dcl. smält smör (2 hg.), 4 dcl. tjock grädda.
Beredning: Vattnet och mjölet, som bör vara siktadt, sammanvispas väl med stälvisp, och smeten får stå 2 tim., därefter tillsätts det smälta samt afsvalnade smörret, sockret och den till hårdt skum slagna grädden. En pannkakslogg upphettas långsamt och penslas med smör till den första pannkakan. Af smeten göres tunna pannkakor, som gräddas endast på en sida. När pannkakorna äro ljusbruna, rullas de ihop på laggen med en gaffel. Serveras varma som efterrätt med sylt.

Omelett i form (f. 6 pers.). Stufning af kantareller: 1 burk kantareller (1/4 lit.), 2 msk. smör (40 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 1/2 dcl. kantarellspad, 3 dcl. grädda, salt, hvit-peppar, socker.
Äggstanning: 3 ägg, 1/4 tsk. salt, 1/4 tsk. socker, 3 dcl. mjölk.
Till formen: 1/2 msk. smör (10 gr.).
Beredning: Kantarellerna klappas in i en duk, skäras i skivvor och frä-sas i smörret, tills det blir klart. Svam-pen klämmas upp ur smörret med en

**Kombinerad
Bosättnings- och
Lifförsäkring**

är det mest prakti-
ska sätt att erhålla
eget hem. Prospekt
och upplysningar
erhållas gratis och
franko.
A.-B. Nordiska Kompaniet.
Stockholm.

Försvunnen på kort tid
är hvarje inflammation i hals
och mun, om man blott an-
vänder F. Paulis Azymol med
vätesuperoxid. Läkare för-
orda daglig användning af
F. Paulis Azymol.
Funnet! Den toilett-tvål,
som gör hy och hud mjuk,
vit och ungdomligt fraiche
på gammal och ung är F.
Paulis Ovicula(ägg)tvål.
Guldmedalj London.

Ansjovis i Ostronsås
Erkändt bästa inläggning.
För finsmakare!

Apoteket Lejonet, Malmö.
Finnes äfven i form af
Tabletter.
Fås på apoteken.

En föga kostsam dryck
hemmastadd å de finaste frukostbord:

VAN HOUTENS CACAO
banbrytaren i cacaobranchen,
världsmarknadens ledande märke.

Här magen i oordning använd
då Vasens (f. d. Nordstjernans) Laxér-
marmelad. Behagligt och effektivt
afföringsmedel. Pris 1 kr. per ask.
Finnes på alla apotek.

**Pannkakor,
Plättar och
Kött-Bullar**
bli porösa och läckra om
vid tillagningen litet af
Lagermans Bakpulver
— Tomten —
tillsättes. Se bruks-
anvisningen.

**Bäcksin's
Amerikanska
Jästpulver.**
Drygt — Billigt
— Verkningsfullt.
Hvarje morgon nybakadt
hvetebröd lika fort som kaffet
kvarar. (Se hvarje
burk innesluten bruksanvis-
ning.) Säljes öfverallt.
•• OSCAR BÄCKSIN, GÖTEBORG ••

Blommor från Rivieran.
Innsänd kr. 1,20 i sv. frim. till Sig-
nora Laura Lindholm, Corso Mentana
nr 29, Genova, Italien så erhålles in-
om 8 dagar en ask friska blommor från
Italienska Rivieran. Visittkort kan bi-
läggas. Passande namns- och födel-
sedagsgåfva.

Hotell Excelsior,
med restaurant och tvättinrättning,
Stockholm C, 35 Birger Jarlsgat.,
motsvarar de bästa af utlandets Christ-
liche Hospize och Temperance Hotels.
Lämpligt för damer och familjer. Inga
drickspengar.

**EKSTROMS
JÄSTMJÖL**
ÖREBRO KEM-TEKN.-FABRIK.
KALMAR ÅNGVARN
KALMAR VAPEN.
Högsta kvalitet Kärrmjöl.
Tel.: 11 & 929.

Köp
**Schweizer
Siden**

„Begär prof på våra nyheter för våren och som-
maren till klädningar och blusar: Foulards, Voile,
Crêpe de Chine, Rayés, Eolienne, Mousseline 120
cm. bredt, från 95 öre metern, i svart, vitt, enfärgadt och
kulört, äfvensom broderade blusar och klädningar i
batist, ylle, lärt och siden.“
Vi sälja endast garanteradt solida sidentyger direkt till
privatpersoner, porto- och tullfritt till bostaden.
Schweizer & Co., Luzern S 3 (Schweiz).
Sidentygs-Export. — Kungl. Hoflev.

Sejon
Dantar och Strumpor.

PRIMA KVALITÉT!
BÄSTA UTFÖRANDE!

HVARJE PAR STÄMPLADT
MED OFVANSTÅENDE VARUMÄRKE

FINNAS I ALLA VÄLSORTERADE
SYBEMÖRS - MANUFAKTUR - & KORTVARUAFVÄRER.

Idun

åro: 7 a, 1 b, 1 d, 2 e, 2 f, 2 g, 2 h, 4 i, 1 k, 2 l, 5 n, 1 o, 1 p, 3 r, 2 s, 1 t, 1 u, 1 v, 1 å, hvaraf fås: 1) mansnamn, 2) landstrykare, 3) otjänstbar, 4) hufvudbonad, 5) årligt anslag, 6) spefull benämning, 7) djur, 8) ofrukthar mark — och i den inre delen 2 a, 1 g, 1 i, 1 k, 2 i, 1 m, 1 n, 3 r, 1 s, 1 u, 1 y, 1 ö hvaraf fås: 1) ordensbroder, 2) kvinnonamn, 3) finnes i alla böningsrum, 4) mansnamn, 5) mansnamn, 6) verkar tröttande, 7) fågel, 8) egenskap.

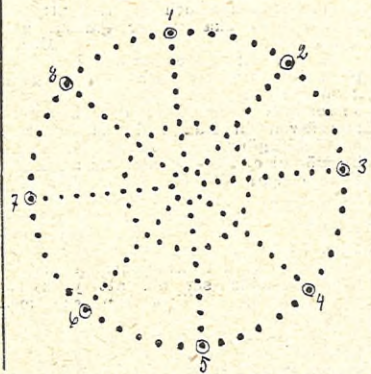
De bokstäver, hvilka, såväl i den yttre som mellancirkeln, på samma gång utgöra slutbokstäver i ett föregående ord och begynnelsebokstäver i ett nytt sådant, äro endast en gång medräknade samt äfven uteslutna från radierna, där de också — som figuren visar — ingå som begynnelse- och slutbokstäver för de respektive orden.

År den rätta lösningen funnen, bildade bokstäver som infalla vid de nummerade radierna i ytterringen namnet på en svensk stad, i mellanringen namnet på ett svenskt landskap och i inre ringen namnet på en svensk stad.

set: Fr. Ruth Wieslander, Sandvik, Smålands-Burseryd.

TIDSFÖRDRIF.

DUBBEL CIRKELGÅTA.

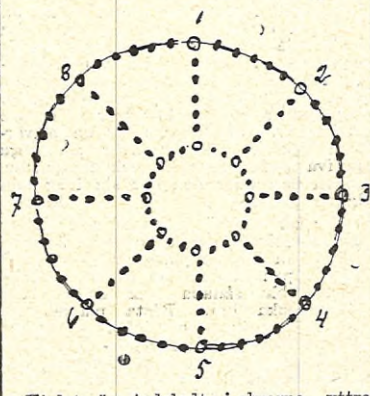

Figuren indelas i yttre cirkeln, mellancirkeln, inre cirkeln och radierna. Hvarje punkt representerar en bokstav.

Yttre cirkelns bokstäver äro: 6 a, 1 b, 2 d, 3 e, 2 g, 5 i, 1 k, 3 l, 1 m, 3 n, 1 o, 1 p, 5 r, 3 s, 2 t, 1 å af hvilka följande ord bildas: 1—2 befälhafvare, 2—3 ö, 3—4 kan en bandhund vara, 4—5 adjektiv, 5—6 flod i Indien, 6—7 kroppsdel, 7—8 hvad vi alla göra med tiden, 8—1 kvinnonamn. Mellancirkelns bokstäver äro: 3 a, 2 d, 2 e, 3 g, 4 i, 1 k, 1 l, 2 m, 3 p, 1 t, 1 å, 1 ö af hvilka följande ord bildas: 1—2 sammankomst, 2—3 skydd, 3—4 utgräfnings, 4—5 mansnamn, 5—6 kroppsdel, 6—7 blåsinstrument, 7—8 bör den olydig bli, 8—1 bacillförande. Inre cirkelns bokstäver äro: 2 a, 1 d, 1 k, 1 l, 1 r, 1 s, 1 t.

Hvarje radie delas — genom att mellancirkeln afskär den — i två delar. De bokstäver som ingå i den längre yttre delen — aflästa utifrån inåt —

HJULGÅTA

Hjulet är indelat i ekrarne, yttre och inre ringen. Begynnelse- och slutbokstäverna i de ord som tänkas ingå i ekrarne, äro på samma gång begynnelse- och slutbokstäver i de ord som skola inpassas i såväl yttre som inre ringen, så att de, vid uppräknande af de bokstäver som bilda dessas ord, uteslutas.

Orden i ekrarne äro: 1) ett syndens hemvist, 2) blommor, 3) mansnamn, 4) kvinnonamn, 5) mansnamn, 6) tillgift för politisk förbrytelse, 7) borrh, 8) stad i Norge. I dessa ord ingå följande bokstäver: 8 a, 3 d, 8 e, 1 f, 1 g, 3 i, 2 k, 3 l, 7 m, 4 n, 4 o, 8 r, 2 s, 1 t, 1 v.

Orden i yttre ringen äro: 1—2 kunna vara täandande, 2—3 bära ofta en orden, 3—4 farkost, 4—5 byggnad, 5—6 kvinnonamn, 6—7 räkneord, 7—8 obehaglig åkomma, 8—1 plats mellan två höjder. I dessa ord ingå (begynnelse- och slutbokstäver oberäknade) följande bokstäver: 3 a, 1 b, 1 c, 3 d, 3 e, 1 g, 2 i, 1 k, 3 l, 3 n, 6 o, 3 r, 4 s, 4 t, 1 å, 1 ä.

Orden i den inre ringen äro: 1—2 mytologiskt namn, 2—3 plagg, 3—4 land, 4—5 stad, 5—6 partikel, 6—7 mansnamn, 7—8 lustgård, 8—1 kvinnonamn. I dessa ord ingå (begynnelse- och slutbokstäverna oberäknade) följande bokstäver: 1 a, 1 c, 1 d, 1 e, 1 g, 2 i, 1 m, 3 n, 2 o, 2 r, 1 ä.

År den rätta lösningen funnen bildade bokstäverna i yttre ringen namnet på en europeisk stat och den inre ringens bokstäver namnet på ett landskap i densamma. Ake.

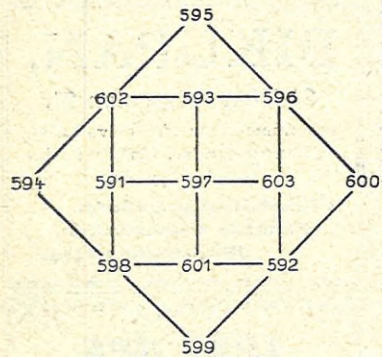
sked. Mjölet fräses därefter med smöret 2 min., kantarellspadet samt grädden tillsätts och säsen får koka 5 min. Svampen lägges i, stufningen afsmakas med kryddorna lägges i en smord omelettform och äggstanningen vispas väl samt hålles öfver. Omeletten gräddas i ugn och serveras till smörgåsbordet. I stället för stufning kan rökt skinka, skuren i tärningar och fräst i smör eller rivnen ost användas.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 8.

Hur skriver man 10 (tio) med fyra raka streck?
Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 10 mars 1912. Å kvertet bör angivas pristäfling n: r 8.
De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1sta pris: en försilfrad brosch eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10-kronor. 2dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 3. TAL OCH ÄRTAL.

Vid den företagna granskningen af de insända lösningarna ha de två först påträffade rätta lösningarna lämnats af följande personer, hvilka alltså erhålla de utfästa priserna: Första priset: Fröken Hilda Bengtsson, Viskebacka, Sundholmen. Andra pri-

AXA

HAFREGRYN

HAFREMJÖL

Det är en stor skillnad i smaken på AXA Hafregröt och annan hafregröt. Ja skillnaden är så stor, att de som en gång fått smaka AXA Hafregröt rätt tillagad, sedan absolut föredraga denna.

Sydsvenska Kredit Aktiebolagets

ställning den 31 januari 1912.

Tillgångar:		'Skulder:	
Kassabehållning	1,599,435:88	Aktiekapital	15,000,000:—
Obligationer	7,555,930:—	Reservfond	4,400,000:—
Fastigheter & inventarier ..	4,660,837:04	Dispositions-fonder	200,000:—
Reverser med hypotek af diverse ..	50,493,833:50	Pensions-fond	121,910:53
Växlar ..	28,784,688:40	Depositions- & Kapitalr. ...	54,569,475:27
Kreditiv- & Kontokurant-räkningar	16,897,645:97	Sparkasseräkningar	22,884,748:15
Hos inhemska banker	1,025,411:23	Upp- & Afskrifnings- och Kontokurant-räkn.	8,134,884:81
» utländska banker ...	587,569:20	Postremissväxelräkn.	1,250,189:83
A andra räkningar	1,319,166:64	Till inhemska banker	1,663,321:28
		» utländska banker	709,303:01
		A andra räkningar	3,990,684:98

Kr. 112,924,517:86

Kr. 112,924,517:86

ALLA SNÄLLA BARN

FÅ MORGON OCH AFTON

THULE-CACAO

SVAR

(Forts.)

Nr 33. Omedelbart efter uppstigandet på morgonen gifves barnen en hastig afrifning med en grof handduk, uppviden i kylslaget vatten försatt med salt. Till frukost — det må kroppen bäst tillgodogör sig — gifves löskokta ägg, bröd af samma let hvete eller rågmjöl (vid siktningen bortgår nämligen flere för organismen viktiga beståndsdelar, såsom kalk och järn) med smör och skifvor af kalv, får eller hönskött, öfverblifven fisk o. d. samt oskummad mjölk. Därefter lek eller arbete i fria luften. Om middagen infaller mer än 3 1/2 å 4 timmar efter frukost gifves en kopp hafrevälling med smörgås såsom mellannål. Före middag en timmes hvil liggande.

Efter middagen — som bör bestå af blandad kost (fisk, kött, mycket grönsaker, puddingar etc.) — 15 minuters hvil, därefter lek eller arbete i fria luften. Kl. 6 kvällsvard, hvari bör ingå hafregrynsgrot. Allt hvad sötsaker heter må strängt förbjudas, men af bär och frukt ges så mycket som helst. Mest äpplen, hvilka ju särskildt äro rika på fosfor. Kl. 7 sänggående med noga iakttagande att barnen få somna och ej störas af familjens öfriga medlemmar. — Varna, helst salta bad gifvas två gånger i veckan. Någon järnmixtur möjligen behöflig under de första veckorna. — Barnkammaren får absolut ligga åt solsidan, äfven om salong och barnkammare måste byta plats.

I sammanfattning: en myckenhet af sol, luft, vatten, mat, sömn, kärlek och fasthet.

Nr 35. Ja, detta är ju helt och hållet smaksak — och nog bör man väl i ett fall som detta låta sin egen personliga smak gälla, eftersom det

företrädesvis är jag själf som skall vistas och finna trefnad i mina rum, för andra kan man ändå alltid ordna det trefftigt. Så beror det på hvad slags rum det är — salong, förmak, hvardagsrum? Skall ni ha hvitlackerad möbel, kan ni mycket väl ha grönt möbelyg, men också gult eller hägott mörkt, matt smultron- eller terrakottafärgadt om tapetfärgen eljes tillåter detta, man vet ju ej i hvad slags röt den går. Välj emellertid det eljes enfärgade tyget i de så moderna gammaldags mönstren med breda ränder. År möbelen gjord i antik stil skulle det vara vackert med gult i breda ränder med blommor, t. ex. rosenmönster i rött och grönt. Till grön eller gul möbel röd matta, till röd möbel grön matta. Röda mattor verka värme och ljus, men damm synes så lätt, nästan hvarje steg lämnar spår efter sig. År mattan grön, är det lämpligt med draperier i samma färg eller i gult till gult möbelyg. Men för all del ljusa, lätta gardiner för fönstren! Hålsöm och likaså tyllapplikation (d. v. s. applicerad moll på tyll) modernt och vackert. Glöm ej några få, vackra växtexemplar. Chantecler.

Nr 36. I en sådan sak gäller det att tänka sig för och inte gå ästad och handla, om ni är mycket ung. Min far berättade en gång för mig om en prästdotter, som gifte sig med en man af folket. Hon blef mycket olycklig. När han mycket snart märkte, att inte hennes krafter räckte till att utföra det grofarbete, som tillkom hans hustru, började han förakta henne. — Helt annorlunda är det, om ni inte är mycket ung utan sett litet af världen och lärt känna människorna och deras tankesätt. Då vet ni, hvad ni gör. Hånsyn till släkt och vänner måste då vika för kärleken. Hvar och en är sin egen lyckas smed, och verklig lycka bjudes nog inte mer än en gång i lifvet. Minns bara en sak: blir ni hans,

Køb Schweizer Broderier

Sändas direkt från Schweiz tull- och portofritt till bostaden.

Klädningar från Kr. 19.80. **Blusar** från Kr. 5.65.

Barnklädningar från Kr. 12.50.

Bästa Schweizer-broderier på batist, voile, ylle och de modernaste sidentygerna.

Rekvirera redan i dag. Profver och Parisermodeplanschur, fås gratis.

Profver på våra sista Schweizer-sidentyger äfven gratis på begäran.

Schweizer & Co., Luzern A 10 (Schweiz).

Edert hjärta

och Edra nerver skonar Ni, då Ni dricker det oskadliga och billiga Kathreiner.

“Det är fråga om Eder hälsa.”

Liebig's
Köttextrakt

innehåller uteslutande ren, koncentrerad buljong framställd af bästa oxkött, utan några som helst tillsatser Där för blifva därmed tillredda födoämnen värdefullare samtidigt som matens naturliga smak höjes.

ETT BARN af bevisligt bättre föräldrar önskas som fosterbarn i ett verkligt godt och kristligt hem på landet. Om och moderlig omvårdnad tillförsäkras barnet. En summa ett för allt eller visst i månad för barnets uppfostran. Svar till Barnkär, Iduns exp. f. v. b.

Miss Moffalt gifver engelska lektioner Linnégatan 54, 3 1/2 tr., Stblm. Allm. Tel. Ö. 5197.

Specialaffär för SCHWEIZER-BRODYR, SPETSAR, VÄFNADER m. m. Rikt profsortiment till landsorten.

Broderi-Affären,
9 Kommandörsgatan 9.

Väl aflönade platser

ha tusentals personer erhållit, som begagnat sig af vår undervisning pr korrespondens. Vi undervisa i bokföring (enkel och dubbel), skönskrift, stenografi, kontorsgöromål, rättskrifning, algebra, trihandsteckning, kommunalförvaltning, juridik, svenska, tyska, engelska och franska språken, byggnads- och maskineri, i llständig realskolekurs och kurser för elektroteknik, elektriska maskinister och montörer.

Vi ha tusentals intyg från fackmän, tidningar och elever. Önskar Ni kostnadsfritt erhålla prospekt för den bransch Ni intresserar er för, torde Ni genast tillskrifva oss.

Hermods Korrespondensinstitut,
Dir. H. S. Hermod.
Östergatan 66 C, Malmö.

Mellins Food

är bästa kraftnärning för svaga, klensa barn i alla åldrar. Förordas af läkare.
Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

Oumbärlig för alla sömmerskor,

"BIJOU"

Garantert rostfrei.

och i öfrigt för alla damer, är **TRYCK-KNAPPEN**

BIJOU

med originalfjäder i ett stycke, utgörande den förtärfiligaste knäppning för Klädningar.

Sluter till mjukt och säkert och öppnar sig ej af sig själf, samt ger en slät yta.

Garanterad rostfri.

Begär endast märket Bijou, som finnes att tillgå i alla sybehörsaffärer.

kar. Det går att helt skylla väfven om man tager tätt varp t. ex. no 16 2 tr, 2 i solff och 4 i rör. Sked 10 1/2 eller 11 bund på 60 cm. K. Y-n.

Nr 39. Förutsättningar för lycka eller olycka inom äktenskapet torde vara helt andra och ligga långt djupare än att några års skillnad i makarnas ålder därvid kan anses spela någon egentlig roll. Är själf sedan 7 år tillbaka gift med en kvinna, som är c:a 12 år äldre än jag, men vet inte något äktenskap, som är lyckligare än vårt. Vi voro fastfolk i 4 år och under denna tid uttalade min fästmo ofta betänkligheter mot giftermål, men jag satte vår lefnadslycka högre än en del kaffeomstrars dömande af vårt handlingssätt, såsom icke varande commo illaut. Efterhand segrade äfven min fästoms kärlek öfver hennes betänkligheter och vi ha hittills aldrig ångrat det steg vi togo, då vi blefvo man och hustru.

En lycklig äkta man.
— Aldern spelar ingen roll, om kärleken är sann och stark. Jag har sett många sådana äktenskap som varit mycket lyckliga, där hustrun var 11 år äldre, ja, 18 år äldre än mannen. Men tilläggas må att äfven olyckliga äktenskap ha uppkommit, där kvinnan varit afsevärdt äldre än mannen. Tag ett förhövar, d. v. s. vänta ett år och se om kärleken hos er och föremålet där är lika stark som nu, gift er då. Men har hon farhågor själf och inte vill, så bör ni inte göra det. Kanske ni är ung och ombytlig och när hennes ungdomsfägring är slut, hon då fruktar att ni skall ångra er. Hon måste helt och fullt inte blott älska er, utan tro på er, lita på er. Visa henne då under förhövet att ni är densamme i dag som i går, oföränderlig i ert tycke för henne. Då ger hon vika när förhövet är ute och gifter sig med er, emedan hon tror på er och älskar er. Äktenskapet är en allvarssak sak, så att en hvar må noga pröva både sig själf och motparten, innan han eller hon ger sig iväg mot kullerstolarna.

Nr 40. Malmö stad med sina många affärsanställda och tjänstemän är utan tvifvel en lämplig plats för ett välkött bättre pensionat, enär de få verkligt respektabla sådana som finnas bära sig gnaska bra. Bästa platsen för ett dylikt är östra delen af staden inom broarne t. ex. Rundels- eller Djeknegatorna med sitt nära grannskap till affärscentra, tull, post, banker, m. m. och lämplig lokal står nog också att upprifva därstädes. Utställningen år 1914 kommer naturligtvis att tillföra Malmö en mängd resande och gäster, men f. n. är det i Malmö som & de flesta andra platser tryckta tider, och är det ej räddigt att starta pensionat utan tillräckligt kapital, ty det fulla antalet gäster kommer nog ej genast, men med tiden utbefliva de ej heller, för skänkingarne enkannerligen (Malmöborna äro ju vidt kända såsom älskare af god mat. Priserna för hel kost & i klass pensionat äro 35 & 60 kr. i mån. God tillförel af såväl landtmanna- som öfriga matvaror finnes i Malmö året om.

Fru A.
Nr 41. Ett uppskok på tobak och vatten, är bra att vattna och spruta myrten med. Ej varmt!

L. S.
— Bästa medel mot sköldlöss är onekligen kvassia-sprutning. Köp en tub kvassia (30 öre) tag en liten del däraf och lös upp i varmt vatten däri ni förut upplöst något såpa. Späd så ut det hela med kallt vatten tills det blir svalt och spola därmed växten. En liten spruta för detta ändamål fins att köpa i fröhandeln. Med ett par sådana sprutningar skola »odjuret» snart försvinna.

Anna H.-m.
Nr 42. Vi ha fru Emma Benedicks' »Asyl för ålderstigna fruntimmer», adr. Djursholm, som har till uppgift att bereda hem för behövande, ålderstigna, aktionsvärda fruntimmer. För inträde fordras: att sökanden icke är af sjukdom hindrad att sig själf vårda m. m. samt att hon har ett för sin listid påräkna så pass stor årlig inkomst att hon kan hålla sig med kläder. Ansökan skall åtföljas af präst- och läkarebetyg samt intyg af trovärdiga personer om sökandens behörighet att å anstalten intagas. Likaså Danviks hospital. För plats å allmänna afdelningen (rum, kost, tvätt, värme, ljus, läkarevård) betalas 240 kr. pr år; för plats å den bättre afdelningen 360 kr. pr år. Men kan äfven inbetalning på en gång för listid försiggå på särskilda villkor.

Chantecler.
Nr 43. Nog går det att lära sig knyppla »etter boka», ehuru det blir litet besvärligt. Det finns också en sådan bok att få, och kan ni efterhöra den i bokhandeln.
Chantecler.
Nr 44. Hör efter i boklädor eller antikvariat.
Ebon.
Nr 45. Så rylsigt synd om er. Forsök att associera er med någon annan. Tänk efter om det i närheten inte finnes en eller annan som på ett eller annat sätt, kanske mot någon liten afgift, kunde bo hos er. Kan ni ha höns? Odla litet trädgårdssaker till afsalu? Odla blommor? Myrten i fönsterkrukor? Gå bort och hjälpa till på kalas? Med matlagningen, serveringen eller diskningen. En tillfällig diskerska på ett sommarvårdshus kan få 2 kr. om dagen och födan. Det vet jag en äldre fru som fick, hvilken var klok nog att för en sommar anta ett sådant anbud. Och kalashjälpare på landet få mycket mera än slanten då de gå eller resa hem. Det har jag med egna ögon sett. De få alla — alla som hjälpa till — mat i knypte, där det finns både

sofvel, bröd, kakor etc. Och så fri traktering under alla kalasdagarne som kunna vara både 2 och 3. Detta i Skåne. Forsök nu med något. Kanske hjälpa någon sjuk med bäddning etc. Ha klensa barn under sommaren, ja, nu har jag sökt råda så godt jag kunnat.
Ebon.
— Om ni kan väfva, så lönar det sig ej illa att väfva förkläden, dukar, gardiner, mattor o. s. v. Där till kunde ni ha en liten hönsgård, börja med endast en familj på 10 hönor och en tupp. Bor ni ej så nära stad, att ni där kan afyttra ägg och grön-saker? Kycklingar brukas betalas bra, ju tidigare, dess bättre. Bärplockning om höstarne lönar sig godt, likaså svampplockning vår och höst. Ni kunde möjligen själf torra murklor, kantareller o. d. till försäljning.
Att baka tunnrån till försäljning är också löande.

Chantecler.
— Köp er en stickmaskin, 25 unga hvita leghornshöns af god stam, ett par, tre kaniner och en get, sen tänker jag ni kan se framtiden an med gläd mod.
Brasamor.

Hönskötsel är en löande affär som ju väl lämpar sig för den som äger en stuga på landet. Alltid någon del af jorden bör kunna afskiljas till hönsgård. — Trädgårdstapan kan ge god afkastning genom odling af finare fruktsorter, hvilka alltid betalas högt. — Tyvärr finnes numera godt om mer eller mindre nervsjuka personer, hvilka önska inackordering i ett stilla hem på landet. Annonsera efter sådana och låt dem — till deras egen ovärderliga nytta — hjälpa eder med skötsel af »tappan», och jag tror att den på så sätt ska ge er ganska god afkastning.
Mor.
Nr 46. Att håret grånar kan bero på skilda orsaker, har det en gång kommit finnas inga botemedel, däremot. Visserligen annonseras och begagnas nog äfven en mängd dylika fabrikat, men de göra mer skada än gagn, hvarior ni ej bör bry eder om att kasta bort penga därpå. Grått hår kan vara vackert och det förmår att ått ännu ungt ansikte ge en aldeles särskild charm. Men det skall s k o - t a s. Ju mera jämnt det grånar, desto vackrare blir det, hvarior man snarare borde bemöda sig om att påskynda förvandlingen, hvilket kan ske med sodavatten eller salmiaksprit. Grått hår bör ofta tvättas och borstas, eljes får det lätt en två skiftning i gult. Någon gång kan tvättning ersättas af en pudring med godt vitt hårpuder, uppbladadt med litet pulvr. talk, men detta måste noga borstas ur. Bör ej brännas med tång, använd i stället med vitt skinn klädda papiljotter. Inga pomador; god färglös brillantin är bäst.

Chantecler.
— Håret bör tvättas hvarannan månad i varmt vatten och tvål samt sköljas väl. Efter den första torkningen med handduk bör håret upplöst få soltorka. På vintern i ett soligt tätt fönster, på sommaren utomhus å vindstilla. Solen är ju det verksamaste bakteriedödande medel vi känna och hvilken verkan den har på allt organiskt lifs växtlighet behöfver jag ej påpeka.
De häretrakt hvilka köpas på apotek och hvilka ofta åtföljas af intyg af husläkare, äro utmärkte medel att stärka härväxten och att förhindra förtidigt grånande.
Så snart den minsta klåda förmimmes i hufvudet, utkammes håret och det mjäll som huden just då afstött, och som är orsaken till klådan, aflägsnas lätt med en finkam. Därefter fuktas det kammade stället med häretrakt, eller någon annan antiseptisk vätska, och masseras lätt. — Hatt användes så litet som möjligt under sommar dagar, ty sol och luft ska ha fritt tillträde till hårbotten. Men man må väl akta sig för kall luft och drag.
Jag är omkring 50 år, har många barn men har ännu ett tjockt hår utan ringaste silfver.
Mor.
Nr 47. Vill ni absolut egenhändigt lära er engelska språket, finns troligen ingen bättre lärobok än den af Grove utgifna »Modern Engelsk lärobok», pris 4:75. (Läroboken och Grammatikens bundna i ett band.) »Hermod's institut i Malmö meddelar undervisning i språk pr korrespondens, och kan ni äfven vända eder dit med begäran om prospekt och uppsynningar.

Chantecler.
(Forts.)

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA:
Max. Det där ännu börjar bli som den blötta och stötta skinnpans. Kommer det så i händerna på en klen poet...
B. S. Vår mening är att dessa »edra sentenser» delvis upprepa längesedan fastslagna sanningar, delvis vittna om en oklar tankegång.
Eva. Ha ej plats.
Prenumerant på Idun. Har redan stått i Idun.
H. G. Må dikten stanna i »Annas poesialbum».
Fru Anna G.-dt. Med respekt för er goda afsikt, men poemet är under all kritik.
K. y. a. L. e. o. n. »Denna lilla skiss, nedkastad under en resa», är nu nedkastad i papperskorgen.
EXPEDITIONENS BREFLÅDA:
»Familjemedlem 1912», Borås p. r. Annonser kostar 4:50 pr gång. »25 år», Sala. 2:75 pr gång. Likvid i postanvisning.

5:te upplagan
at
Johan Nordling's
Beethovenroman
QUASI UNA FANTASIA

Pris 4 kronor.

«Höstens hittills mest betydande svenska roman och en af de i djupare mening intressantaste från senare tiden.»
(F. Vetterlund i Nordisk Tidskrift.)

«Genom detta arbete har Johan Nordling, som numera står i främsta rummet bland våra skönförfattare, vunnit en fullständig succés.»
(Karlskrona Tidning.)

Praktisk kurs i linnesömnad.

Ny kurs i linnesömnad efter modern metod utan träckling börjar omkr. den 1 mars, om tillräckligt antal elever anmälas. Undervisningen meddelas af fröken E. Norström. Högst 5 elever i hvarje kurs. Pris 30 kr. — Anmälningar till Brummerska skolan, Johannesgatan 18, A. T. 5240 samt till fr. E. Norström, Brahegatan 40, A. T. Ost. 36 26.
Brummerska Skolan, Stockholm.

Vid Husmoderskolan i Karlstad

börja matlagingskurser omf. 6 veckor eller 3 mån. d. 10 mars. Prospekt på begäran. (3 mån. kursen omfattar äfven slaktgöromål och grofbak.)

BIKUPAN,
21 Klarabergsgatan 21,
rekommenderar sin tillverkning af linneutstyrlar, såväl maskin- som handsydda.
Förstklassigt arbete. Finaste materialier. Moderata priser.

1912 års KATALOG
Linneblusar, Klädningar o. Hvitbrodyr utkommen.
Sändes gratis och franko. Försäljning direkt till privatpersoner. Agenter antagas mot hög provision.
Sv. Konstväfnadsaffären, Björnlanda.

Linneväfnader
från Gestriklands Linneväfveri, Gefle, åro erkändt förstklassiga.
Gynna våra ombud!
Katalog mot 20 öres porto.
Gestriklands Linneväfveri, GEFLE.

Tionde häftet
af *«Moster Emmas»* väfbok, antika, lättväfda mön-ter i fyra skaff (äfven användbara till broderi) för mattor, gardiner, möbiltyger, bonäder m. m. Erh. mot 1 kr. 35 öre i postanvisning från *Moster Emma. Knippheden.*

Parfumerie VIOLA Göteborg.

Viodal
LAGLIGT SKYDDAD

VIODOL-TVÄLEN är genom sin ypperliga sammansättning af de finaste ingredienser en verklig skönhetstval.

Det bästa läkemedlet är

NISSENS

ÄKTA BRÖSTKARAMELLER

Enda tillverkare A.-B. Nissens Manufacturing, Norrköping.

OLAUS OLSSONS KOLIMPORT.

• AKTIEBOLAG •

— Etableradt i Stockholm 1880 —

1:a Anthracit

Hushållskol Cokes Briketter

Allm. Telefon 8 68, 47 35, 47 36, 3 93. Rikstelefon 179, 66 10.

Joh. Lundström & Co A.-B.

KUNGL. HOFLEVERANTÖR.

PRIMA ANTHRACIT

HUSHÅLLSKOL • COKES • BRIKETTER

RIKS.	4 27	Skeppsbron 18	22 88
	22 20	Strandvägen 17	60 19
	20 12	Norr Mälarstrand 22	61 98
	74 47	Söder Mälarstrand	30 60

ALLM.

Konungariket Sachsen.

Technikum Mittweida

Rektor: Professor F. Holst.

Högre tekniskt Läroverk för elektro- och maskinteknik. Skilda afdelningar för ingenjörer, tekniker och verkstärtare. Elektrot- och maskinlaboratorier. Instruktions-verkstäder.

86:te läsåret. 8610 studerande. Program etc. kostnadsfritt gen. Sekretariatet.

Doktor J. Arvedsons kurs

Sjukgymnastik, Massage o. Pedagogisk Gymnastik,

medför enligt kongl. maj:ts medgifvande samma kompetens o. rättigheter som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.

Kursen 2-årig, börjar den 15 sept.

Prospekt på begäran genom Dr J. Arvedson, adr. Odengatan 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen

afslutas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 18 sept.

Prospekt gen. kapten J. Thulin, LUND.

Professor Cederschiöld

behandlar med *egna massagemetoder*: Mag-, Tarm-, Reumatiska- och Nerv-åkommor m. m. Näs-svalgkatarr lokalt med instrument smärtfritt. Greffuregatan 22, Stockholm.

Zanderska Gymnastiken,

Birger Jarls gatan 23.

Damafd. kl. 11-1.

Dr Gustaf Zander (senior).

Oatine-Crème är det förnämsta medlet att skydda huden för köldens skadliga inverkan. Denna kraftiga snöhvita naturprodukt-extrakt af ren hafre renar porerna, läker huden o. hyn blir vacker o. klar. — Äkta endast i hvit burk med grönt lock The Oatine Co., London.

Oatine-Crème säljes efter tullförhöjningen till 1.50 o. 3 kr. pr burk samt Oatine-Tvål, Oatine-Puder o. Balsam säljes öfverallt o. hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11 o. Drottningg. 63, Stockholm.

SANITAS. Specialaffär för Sjuk- o. Hälsovårdsartiklar.

Dambindor 95 öre pr puss., med lifband 1.25. Stickade från 5 kr. pr puss. Sprutor, Skölkannor, Bräckband, Nappar o. Bindor. Landsortsorder exp. omgående.

Rekv. från 5 kr fraktfritt. Odengatan 39, Stockholm.

Ni skulle hafva kvar Eder härväxt om Ni dagligen hade använt

EAU DE QUININE

från **Ed. Pinaud**, 18 Place Vendôme, Paris.

Ramin. Enligt nyaste vetenskapliga rön är salicylsyra för utvärtes bruk verksammaste och bästa medel mot **Reumatism**. Ramin uppfyller bäst fordringarna på ett salicylsyrepreparat. Resorberas lätt af väfnaderna; verkar fördenskull smärtstillande och skaffar i de alla flesta fall fullständig och varaktigt bot.

Till salu & Apoteket Vasen. Sändes fraktfritt & 2 kr. pr fl. från

Raminfabriken, Estöf.

Crème Idéale.

(Majorskan Edmann, Varberg.)

Är den mest välgörande och mest utsökta af alla hudcremer. Den skyddar mot köld, gör hyn vacker och passar för alla åldrar.

Förnämsta Parfymaffärer.

LILJEHOLMENS

Stearinfabriks-Aktiebolag

Kungl. Hofleverantör

STOCKHOLM Sö.

Kronljus	Kanalljus
Stakljus	Grenljus
Lyktljus	Julgransljus
Altarljus	Cykelljus

Illuminationsljus

Pianoljus "Splendor" i engelsk typ.

Endast superior och prima ljus äro stämplade "LILJEHOLMEN"

Lättantändliga veckar enligt svenskt patent N:o 16705

F. Platau,

Perukfabrik & Hårhandel,

2 Hovedvagtsgade 2, Köpenhamn.

Moderna hårarbeten för Damer och Herrar.

EUCALYPT

Återger gult och blekt hår sin ursprungliga färg i hvilken nyance som helst. **Garanteradt oskadligt.** Attest härå är utfärdad af Herr Dr Carl Setterberg, Kemiska Kontrollbyrån, Stockholm.

Pris pr flaska à 125 gr. 3 kr.

Fås i alla välsorterade Parfym- o. Materialaffärer. På platser där Eucalypt ännu icke finnes till salu hänvände man sig till Company Sydneys Agentur, Bruksgatan, Malmö.

GALA PETER

världens första Mjök-Chocolade.

Berndorfer Ren-Nickel-Kokkär!

med vidstående fabriksmärke äga inga för hälsan skadliga egenskaper; äro de i längden billigaste kokkärlen; behöfva ej förtennas; angripas ej af soda; återköpas med kr. 4.50 per kg. Lager hos Bosättnings- och Järnaffärer. Priskvanten genom

Max Däumichen, Stockholm.

Ingeniör-Akademi WISMAR a. d. Ostsee

för Maskin- och Elektro-Ingenjörer, Byggnadsingenjörer, Landtmätare och Arkitekter. — (Järnbetongsbyggnad och Kulturteknik). Nya laboratorier.

Stad Wismar.

Birgitta-Skolans sykurser

i Klädsömnad, Fransk linnesömnad, Konstbroderi, Spetsömm och Knyppling. Obs! Rysk spetsknyppling i silfver och guld. Lärarinna: Fru Ebba Salwén. Upplysningar och prospekt i Skolans lokaler Regeringsgatan 19-21. Tel.: Riks N. 504. Allm. 152 35.

Föreståndarinnor: **Elisabeth Glantzberg.** **Emmy Kylander.**

Villa Hults Hushållsskola

och Hjälpension för unga flickor emottager alltiämt nya elever och kan på grund af sin utvidgning numera emottaga elever på 1, 2 och 3 månader i husmoderskursen. Äfven mottages härefter unga flickor som enbart önska utbildta sig i ett eller flera ämnen, såsom musik, sång, målning, språk, sömnad, väfnad och moderna handarbeten etc. Infödda lärare i språk. Skickliga lärarinnor i alla ämnen. Priset billigt. Fina referenser. Begär prospekt. Adr. Villa Hult, Kneippbaden.

Trädgårdskurs anordnas för bildade flickor från 10 april till 10 oktober vid Husmoderskolan i Karlstad. Ref. Fru Ingeborg Gibson, Jonsered; Grossh. A. Holmberg, Fiskeby m. fl. Prospekt på begäran.

Akta Liljemjolk

har en underbar förmåga att föryngra, försköna och borttaga rynkor. *Fanny Gellins Parfymmagasin, 5 Malmstorgsgatan, Stockholm.*

Damhårarbeten.

Peruker, Benor, Flåtor, Länkar m. m. i tusental. Obs! Vi signera ej postpaket med "Hår". Herr o. Fru E. MALMBERG, 58 Klarabergsgatan 58, Stockholm.

Äkta Fransk Liljemjolk,

bästa medel för erhållande af hvit och fräsch hy. Borttager rynkor, finnar, m. m., m. m. Pris kr. 3.— + porto. *Franska Parfymmagasinet, 21 Drottninggatan, Stockholm.*

Hårnät.

Stort prof (äkta) sändes mot 35 öre i frim. Mössnät mot 45 öre af Svenska Hårnätimporten, Stockholm Va.

Äkta hårnät.

Stora till 4 kr. pr puss., mindre till 3.50 pr puss. *Parfymaffären, 18 Birgerjarls gatan 18, Stockholm.*

Begär vår illustrerade **Ledare** vid **Grönsaksodling!**

5-ite årg. jämte priskatalog

sändes gratis och franko.

W. Weibull, Landskrona.

Kläck kycklingar

med pat. maskinen »Hönan» med fostermor! 20 ägg. Lättskött, kläcksäker! Endast 10.50 med alla tillbehör o. bruksanvisning! Uppgif post-adress! Prospekt på begäran från Importagenturen Malmö.

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

Rikhaltiga variationer. Begär pris. **Tidaholms Bruk, Tidaholm.** Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Beridarebansgatan 27, STOCKHOLM.

C. CORNELIUSSENS Ostron Anjois LYSEKIL

"Konstflit"

eller **Svenska Mönstertidningen**

(den förre utan, den senare med modebilaga, i öfr. samma mönsterinnehåll.)

Pris: Konstflit, helår 5 kr.; Sv. Mönstertidn. 5.50, halår 2.75, kv. 1.50.

Prenumerera & bokh. eller postkont.

DET NUMERA FÖRNÄMSTA HVETEMJÖLET ÄR

J. & SWARTZ' HÖGSTA HVETEMJÖLSTYP

(GROFMALEN) (FINMALEN)

"SNÖFLINGAN" "SVANEN"

J.G.S. NORRKÖPING J.G.S. NORRKÖPING

CARLSSON'S ÄKTA TALLBARRSOLJE-KARAMELLER

Tillverkade af vår prisbelönta ÄKTA TALLBARRSOLJE och prima socker. Finnes all tillgä till alla apotek samt de flesta affärer. **APOTEKARE ALFR CARLSSON'S ENKAS TALLBARRSOLJEFABRIK JÖNKÖPING-SWEDEN**

25-öres påsar o. 50-öres askar säljas öfverallt.

Deposition Kapitalräkning

4 1/2 %

Sparkasseränta

4 %

Köpmannabanken Arsenalsgatan 9.

WELLWOVEN

Med detta numme följa gratisbilagorna **Idun**, **Hjälpreda** och **Iduns Ungdomstidning.**